

Årsberättelse 2023

Funktionsstödsnämnden

Beslutad av Funktionsstödsnämnden, den 26 januari 2024

Innehåll

1. Förslag till beslut.....	3
2. Områdeschefens bedömning och analys	4
2.1 Analys av verksamhetens resultat	4
2.2 Händelser av väsentlig betydelse	5
2.3 Förväntad utveckling 2024–2026	5
3. Nämndens bidrag till utveckling inom Kommunfullmäktiges mål med betydelse för god ekonomisk hushållning	7
3.1 Planering av nämndens verksamhet och utveckling.....	8
3.1.1 Utgångspunkter för Örebro kommuns verksamhet	8
3.1.2 Lärande, utbildning och arbetsmarknad	11
Ett tryggt Örebro genom hela livet	13
Ett hållbart och växande Örebro	22
Näringsliv, tillväxt, civilsamhälle och kultur.....	24
4. Analysunderlag- ekonomi.....	26
4.1 Enheternas ekonomiska resultat	32
4.2 Intäkts- och kostnadsutveckling.....	44
4.3 Ekonomiskt resultat per verksamhet	44
4.4 Investeringar	45
5. Fem år i sammandrag.....	46
Bilaga 1 Beslutade åtgärder	49
Bilaga 2.....	53

1. Förslag till beslut.

Socialförvaltningens förslag till Funktionsstödsnämnden

1. Funktionsstödsnämnden fastställer Årsberättelse för 2023.
2. Årsberättelsen överlämnas till Kommunstyrelsen för vidare hantering.
3. Förvaltningens område Funktionsstöd ges i uppdrag att arbeta aktivt med planerade åtgärder enligt redovisningen i delårsrapporten samt enligt tidigare beslutade åtgärder (Bilaga 1) för att nå en ekonomi i balans.

2. Områdeschefens bedömning och analys

Funktionsstödsnämnden tjänstemannaorganisation genomgick en omfattande förändring vid årsskiftet 2022 till 2023, vilket har skapat ett nödvändigt organisationsarbete när förutsättningarna förändrats. Det genomfördes utredningar och analyser utifrån hur verksamheten kunde förändras utifrån de nya förutsättningarna. Under hösten 2023 presenterades ett förslag på ny organisation som riskbedömts och samverkats under sista kvartalet. Det ekonomiska resultatet uppvisar ett mycket stort underskott vilket har gjort att verksamheten behövt vidta omfattande åtgärder inför 2024.

De pågående förändringarna genomförs inte enbart för att skapa en ekonomiskt effektivare verksamhet utan även för att kunna nyttja våra personalresurser på ett klokt sätt då vi redan nu står inför en stor kompetensförsörjningsutmaning. Då verksamheten även växer och det är fler individer som är i behov av stöd från oss så är det extra viktigt att vi använder våra resurser så att de räcker i framtiden. En av de stora utmaningar som vi har är att minska andelen tid i verksamheten som utförs av timavlönade vilket även förväntas ha en positiv inverkan på kvalitet och kontinuitet. En av åtgärderna som vidtagits under 2023 är att samverka om en geografisk indelning inom insatsen Bostad med särskild service vilket möjliggör andra arbetssätt.

Behovet av nya Bostäder med särskild service har varit stort i flera år och det är många brukare som är placerade på platser som vi köper av privata företag. Det är god kvalitet på dessa placeringar men i vissa fall är brukarna placerade på platser utanför Örebro kommun och vår ambition är att minska dessa placeringar och verkställa besluten i egen regi. För att åstadkomma detta krävs det fler bostäder i egen regi vilket är på gång under 2024 och 2025.

2.1 Analys av verksamhetens resultat

År 2023 började med en ny gemensam Socialförvaltning där programnämndens ansvar fördelades ut till andra nämnder och då bland annat till Funktionsstödsnämnden. Det innebar att myndighetsutövningen och köpkraften flyttades till Funktionsstödsnämnden vilket skapade både möjligheter men även nya förutsättningar och utmaningar. De utmaningar som området har både nu och sedan en längre tid tillbaka är att det är fler individer som behöver stöd från oss och det blir mer komplexa ärenden vilket ställer höga krav på medarbetarna. Detta i kombination med att det redan är svårt att rekrytera gör att det kommer att krävas omfattande förändringar i närtid för att klara grunduppdraget samtidigt som arbetsmiljön för våra medarbetare behöver vara bra. För att klara dessa utmaningar behövs nya arbetssätt.

Det pågår många bra utvecklingsarbeten och många av dessa bedrivs tillsammans med Vård- och omsorg för att hjälpas åt och lösa gemensamma utmaningar. Ett exempel på detta är att vi inför sommaren arbetade tillsammans med rekrytering av sommarvikarier då kompetensförsörjningen är en stor utmaning för båda områdena.

Det ekonomiska läget är mycket ansträngt med ett stort ekonomiskt underskott. Orsakerna till detta är flera och det är bland annat på grund av ett ökat behov då det är fler som behöver insatser samt att insatserna har blivit mer komplexa och det är svårt att rekrytera. Vi märker att det är en annan syn på sjukfrånvaro och sjuknärvaro där toleransen för att arbeta när man är sjuk har minskat vilket är bra för individerna vi stödjer men det påverkar det ekonomiska utfallet negativt. Att tillgången på lokaler inte matchar med behovet har lett till att flera beslut inte har kunnat verkställas vilket

resulterat i sanktionsavgifter till staten för ej verkställda beslut. Det ekonomiska resultatet är prioriterat men måste hanteras utifrån servicemottagarnas behov, vilket är vårt grunduppdrag, samt att säkerställa en god arbetsmiljö för funktionsstödsområdets medarbetare.

Måluppfyllelsen är god i de delar som avser brukarna och det pågår ett aktivt arbete med kvalitet och uppföljning av avvikelser etcetera. Det har varit några utredningar som påvisat att följsamheten till rutiner och riktlinjer har brustit vilket kan påverkas av en stor andel timavlönade vikarier som inte har samma utbildning som de tillsvidareanställda.

För 2023 uppvisar Funktionsstödsnämnden ett underskott på ca 85 mnkr. Det är både köp hos externa utförare och verksamheter i egen regi som bidrar till det negativa resultatet. De delar som tidigare tillhörde programnämnden som benämns som köpkraften står för 29 % av underskottet motsvarande 24,6 miljoner kronor. Inom det egna utförandet är det framför allt bostad med särskild service, personlig assistans och daglig verksamhet som visar ett negativt resultat i förhållande till budget. För att nå en budget i balans krävs att de beslut som finns gällande fler lokaler genomförs samt att förvaltningen fortsätter att skapa en funktionell organisation för att möta den kompetensförsörjningsutmaning som råder. Genom en effektivare bemanning förbättras förutsättningarna att klara den förväntade ökning av ärenden utan att öka kostnaderna för personal i samma takt. Prognosen för 2024 är ett minskat ekonomiskt underskott, men att nå en budget i balans kommer vara svårt då vidtagna åtgärder inte kommer att få full effekt på helårsresultatet.

2.2 Händelser av väsentlig betydelse

En omfattande omorganisation genomfördes vid årsskiftet med ändrad nämndstruktur och med helt ny ledning inom funktionsstödsområdet samt att myndighetsutövningen och ersättningar till externa utförare flyttades från programnämnden till Funktionsstödsnämnden. Under hösten genomfördes ytterligare förändringar i organisationen för att möta de ekonomiska utmaningarna. Det har visat sig att det finns ett behov av att ersättningsmodeller och uppföljningsrutiner ses över vilket förväntas ge positiv påverkan på det ekonomiska resultatet framledes.

2.3 Förväntad utveckling 2024–2026

Örebro har en högre andel personer med LSS-beslut än riket i övrigt och även i jämförelse med liknande kommuner. Trenden är dessutom att det blir en ännu större andel framöver samt att det blir mer komplexa ärenden. För att möta detta ökade behov så måste det byggas fler bostäder för målgruppen vilket politiken beslutat om och arbetet pågår, samt att det krävs kompetenta medarbetare.

För att säkerställa en god kompetensförsörjning arbetar Funktionsstöd och Vård- och omsorg gemensamt i flera frågor men det behövs även ett fortsatt och utökat samarbete med utbildningsanordnare i länet. Det genomförs även förändringar inom organisationen med start hösten 2023 för att skapa en effektivare bemanning och därigenom minska behovet av personal samt att det blir mer kostnadseffektivt. Ledningsfunktionerna kommer under våren 2024 att samlas i en gemensam byggnad, vilket blir gynnsamt för att utveckla samarbetet mellan enheter och bidra till ökad måluppfyllelse.

Ett förslag om att förstatliga personlig assistans är ute på remiss och om det förslaget går igenom i riksdagen så kommer ansvaret för personlig assistans övergå till staten, men kommunen kommer även framöver ha det yttersta ansvaret för att behovet tillgodoses. Förslaget är att staten tar över 2026 och den kostnadsökning som staten får finansieras med lägre statsbidrag till kommunerna.

Under kommande år är den förväntade utvecklingen att antalet externa placeringar minskar i takt med att det byggs fler bostäder för målgruppen. Det planeras även för nya insatser som förhoppningsvis gör att fler personer blir mer självständiga och behöver mindre stöd från kommunen och på sikt minska behovet av de mer resurskrävande insatserna.

Omställningen till Nära vård pågår i hela förvaltningen och inom Funktionsstödsnämnden är det ett mycket viktigt arbete då vi vet att målgruppen som vi arbetar med ofta har sämre kostvanor, motionerar mindre och på grund av detta även många livsstilssjukdomar. Många av våra medarbetare arbetar redan med att få brukare att välja en mer hälsosam livsstil men det finns fortfarande mycket kvar att göra.

En utmaning som finns sedan flera år tillbaka men som ökat är de brukare inom verksamheten som fastnar i missbruk. Tyvärr är det även många som utnyttjas av kriminella personer och som far illa i den miljön. Det är ett gott samarbete med Individ och familjeomsorgen och Säkerhetsavdelningen men det är ett samhällsproblem som även finns inom boendestöd, bostäder inom socialpsykiatri, gruppboendestäder och serviceboendestäder. Det finns inga enkla lösningar och det krävs ett fortsatt och utökat samarbete mellan olika aktörer för att vända utvecklingen.

Även om det finns många utmaningar har vi många kompetenta medarbetare som gör ett fantastiskt bra arbete varje dag och det pågår ett ständigt utvecklingsarbete på olika organisatoriska nivåer och verksamheter.

3. Nämndens bidrag till utveckling inom Kommunfullmäktiges mål med betydelse för god ekonomisk hushållning

Funktionsstödsnämnden har ansvar för att inom sitt verksamhetsområde

- säkerställa att grunduppdraget enligt nämndreglementet utförs,
- bidra till utveckling inom Kommunfullmäktiges strategiska mål i Övergripande strategier och budget (ÖSB),
- arbeta med en systematisk kvalitetsutveckling av kommunens verksamhet och
- upprätthålla god ekonomisk hushållning. Vid konflikt mellan ekonomi och verksamhet, är det ekonomin som utgör gränsen för verksamhetens omfattning.

Detta utförs i enlighet med den politiska ambitionen och de principer som ÖSB förmedlar. God ekonomisk hushållning säkerställs huvudsakligen i grunduppdraget och uppnås om nämnden utför sin verksamhet väl, kan betala för den och inte skjuter över betalningsansvaret på framtiden. För att uppnå god ekonomisk hushållning krävs också en god planering av nämndens resurser.

I samband med delår 2 sker uppföljning kopplad till de av Kommunfullmäktiges strategiska mål som definieras som mål med betydelse för god ekonomisk hushållning (GEH-mål). Uppföljning kopplad till samtliga strategiska mål sker i samband med årsberättelse. Uppföljningen fokuserar på Funktionsstödsnämndens egna mål relaterade till Kommunfullmäktiges strategiska mål.

För varje nämndmål görs en prognos för måluppfyllelse. Prognosen kompletteras med en kortfattad slutsats av den analys som gjorts avseende verksamhetens prestation i linje med målet.

I avsnitt 3.2 sker uppföljning av de nämndmål som inte är direkt relaterade till något av Kommunfullmäktiges strategiska mål.

3.1 Planering av nämndens verksamhet och utveckling

Funktionsstödsnämnden har ansvar för att inom sitt verksamhetsområde

- säkerställa att grunduppdraget enligt nämndreglementet utförs,
- bidra till utveckling inom Kommunfullmäktiges strategiska mål i Övergripande strategier och budget (ÖSB),
- arbeta med en systematisk kvalitetsutveckling av kommunens verksamhet och
- upprätthålla god ekonomisk hushållning. Vid konflikt mellan ekonomi och verksamhet, är det ekonomin som utgör gränsen för verksamhetens omfattning.

3.1.1 Utgångspunkter för Örebro kommuns verksamhet

I detta avsnitt redovisas nämndens egna mål som är relaterade till de två strategiska mål som utgör utgångspunkter för Örebro kommuns verksamhet.

Strategiskt mål 1: Varje nämnd ska ha en budget i balans och dess verksamheter ska bidra till en god ekonomisk hushållning

Funktionsstödsnämnden bidrar till målet genom att i sitt grunduppdrag månatligen följa den ekonomiska utvecklingen av verksamheten genom såväl månadsrapporter som med fördjupningar inom olika områden/insatser.

Nämndmål: Funktionsstödsnämnden åtar sig att ha en budget i balans.

Det ekonomiska underskottet inom nämnden har successivt ökat under året och sommaren kan konstateras blivit väldigt kostnadsdrivande. Även under hösten har underskottet ökat och ledningen har i snabb takt arbetat med åtgärder för att mildra kostnadsutvecklingen. Samtliga aktiviteter för effektiviseringar träder i kraft successivt under 2024. Samtidigt krävs stora effektiviseringar framledes genom förändrade arbetssätt och schemaläggning för att nå en ekonomi i balans.

Arbete har under året pågått med en översyn av organisationen inom funktionsstödsområdet för att kunna hämta hem effekter genom detta. Bland annat ses verksamhetsindelningen över utifrån ett geografiskt perspektiv för att lättare kunna arbeta utifrån bemanningsekonomi med exempelvis samplanering mellan närliggande verksamheter. Detta ses som positivt utifrån såväl ekonomiska skäl som personella skäl då uppnått resultat kan innefatta minskat behov av t.ex. övertidsarbete vilket i sin tur leder till hållbarhet hos våra medarbetare. Detta ses även som ett led i åtgärder kopplat till den kompetensförsörjningsproblematik som råder där lösningen innefattar förändrade arbetssätt.

Det pågår även en översyn av det administrativa arbetet inom funktionsstödsområdet för att se till att de resurser som finns nyttjas på mest effektiva sätt som stöd till chefer. Detta innefattar dels en proaktivitet i stödet samt utredningsstöd för att minska kvalitetsbrister, dels mer fokus på bemanningsfrågor och schemaläggning utifrån det bemanningsekonomiska tankesättet och att öka stödet och avlasta chefer i detta arbete.

Ytterligare ett steg i arbetet med översynen av den interna organisationen innefattar en kartläggning över nyttjandet av pedagoger i verksamheterna.

Under året har en översyn av boendeprocessen genomförts för att se över vem som ansvarar för vad utifrån den nya organisationen. Syftet är att få ner väntetiden från beslut till verkställandet för den enskilde individen. Kan vi som område korta ner väntetiden för individerna effektiviserar vi kostnaderna för sanktionsavgifter från Inspektionen för vård och omsorg, IVO. En viktig del är även att ta hem vissa servicemottagaren från dyra externa placeringar där kommunen själva skulle kunna verkställa insatsen till en lägre kostnad.

Inom det interna utförandet av insatsen daglig verksamhet pågår fortsatt arbete med företagsanslutna grupper och företagsplatser vilket har en positiv påverkan på det ekonomiska utfallet. Inom insatsen personlig assistans pågår en översyn kopplat till flera ekonomiska parametrar vilket förväntas få effekt under 2024.

Bedömningen är att målet inte uppnås med hänvisning till det ekonomiska resultatet.

Prognos måluppfyllelse		
Uppfylls	Uppfylls ej	Kan ej bedömas
	X	

Indikatorer för att följa strategiskt mål 1	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Målvärde 2023
Avvikelse från budget	5,3 mnkr	- 13,1 mnkr	-19,2 mnkr	-85,7 mnkr	Minska
Procentuell avvikelse	0,63 %	-1,54 %	-2,1 %	-7,2 %	Minska
Procentuell avvikelse – Grupp och servicebostad	1,6 %	-1,5 %	-2,2 %	-6,4 %	Minska
Procentuell avvikelse – Personlig assistans	-7,3 %	-7,7 %	-13,6 %	-19,1 %	Minska
Procentuell avvikelse – Daglig verksamhet	-4,6 %	-4,6 %	-5,4 %	-12,7 %	Minska
Procentuell avvikelse – LSS Fritid	-6,6 %	-4,4 %	-1,1 %	-6,8 %	Minska
Procentuell avvikelse – Barn- och ungdomsverksamhet	2,0 %	-2,0 %	-2,1 %	-8,1 %	Minska
Procentuell avvikelse – BODA	8,6 %	15,3 %	4,4 %	9 %	Minska
Procentuell avvikelse – Socialpsykiatri	2,1 %	0,1 %	3,8 %	0,6 %	Minska
Nettokostnadsavvikelse, LSS	-28 mnkr	-36 mnkr	-20 mnkr	Kommer till delår 1 2024	I balans

Strategiskt mål 2: Örebro kommun ska vara en attraktiv arbetsgivare som erbjuder en trygg och säker arbetsmiljö * GEH-mål

Funktionsstödsnämnden bidrar till målet genom att i sitt grunduppdrag arbeta för att vara en attraktiv arbetsgivare, exempelvis genom att arbeta med processer kopplat till kompetensförsörjning utifrån att Attrahera, Rekrytera, Utveckla, Behålla och Avveckla. Detta innefattar att:

- *Arbeta proaktivt med marknadsföring av yrkesgrupperna inom nämndens ansvarsområde*
- *Att ta emot praktikanter från flera aktörer och utbildningar i syfte att visa upp bredden inom omsorgsycket och marknadsföra nämnden som arbetsgivare*
- *Kontinuerligt utvärdera och utveckla rekryteringsprocessen*
- *Arbeta proaktivt i bemanningsfrågor för att säkerställa ett kostnadseffektivt utförande med ett hållbarhetsperspektiv - i syfte att vara en trygg och attraktiv arbetsgivare där det finns förutsättningar för medarbetare att stanna kvar länge i organisationen och inom yrket*
- *Verksamheterna tillhandahåller fortlöpande kompetensutvecklingsinsatser. Där flera utbildningar är internt framtagna och anpassade utifrån aktuell organisation samt servicemottagarnas behov. Dessa kompletteras med specifika utbildningsinsatser på verksamhet och inköpta utbildningar där vi lär av såväl oss själva som andra i syfte att vara en lärande organisation.*

Nämndmål: Funktionsstödsnämnden åtar sig att arbeta utifrån behålla-perspektivet för att minska personalomsättningen och öka kontinuiteten.

En viktig del i behålla-perspektivet är att analysera varför medarbetare väljer att avsluta sin anställning inom Funktionsstödsområdet. Arbetet med avslutningsprocessen har tyvärr avstannat pga. att stort fokus har legat på att forma den nya Socialförvaltningen samt organisationen inom funktionsstödsområdet. Under 2024 finns förhoppningar om att en processledare finns på plats och arbetar vidare med att aggregera resultatet för funktionsstödsområdet. Dessutom behöver processen utvecklas för att skapa stöd och strukturer för chefer gällande vad som ska göras när medarbetare avslutar sin anställning.

Tyvärr kan ses att antalet externa avgångar ökar inom flera yrkesgrupper inom baspersonal men endast ses en marginell ökning gällande enhetschefer. Den trend som kan ses är inte åt rätt håll gällande arbetet med att behålla baspersonal och här behövs gediget arbete för att fånga upp underliggande orsaker och arbeta med åtgärder för att vända denna negativa utveckling. Trots detta, vid jämförelse med nationell statistik på externa avgångar kan ses att funktionsstödsområdets siffror är lägre än i riket. Den analys som kan göras är att det är hård konkurrens om arbetskraften från flera sektorer i samhället vilket anses ha en påverkan på personalomsättningen. Även effekter av pandemin kan tros påverka på det sätt att personalomsättningen varit lägre tidigare år för att nu öka. Att stärka introduktionen av nya chefer har varit och kommer att fortsätta att vara ett fokusområde.

Ytterligare ett utvecklingsarbete pågår i samarbete med Vård- och omsorg, Gymnasie- och arbetsmarknadsförvaltningen samt HR-avdelningen. Detta är ett projekt gällande kompetenshöjning av medarbetare utan formell kompetens inom vård och omsorgsbranschen – Kompetenslyftet (KOM). Projektet syftar till att erbjuda kompetensutvecklingsinsatser för medarbetare utan formell kompetens som ges möjligheter till validering, undersköterskelyft, vårdbiträdeslyft eller språkutbildning. Satsningen startade under hösten 2023 och pågår även under 2024. Detta är en viktig del i behålla-perspektivet.

I samtliga verksamheter har arbete med Organisatorisk och social arbetsmiljö (OSA) prioriterats för både medarbetare och chefer. Fokus har funnits och finns på vad som görs bra samt spridning av detta. Några verksamheter uppger att de har svårt att lyfta ”guldorn” dvs. vad som görs bra och att medarbetare tänker för stort i stället för att uppmärksamma de små positiva händelserna i vardagen. En fokusförflyttning behövs för att inte enbart titta på risker utan också på ”frisker” och vad som får oss att må bra. Effekter som kan ses är ett bättre arbetsklimat och en trygghet i att våga lyfta frågeställningar och stötta varandra.

Bedömningen är att många parallella arbeten gett effekt varpå målet uppfylls.

Prognos måluppfyllelse		
Uppfylls	Uppfylls ej	Kan ej bedömas
X		

Indikatorer för strategiskt mål 2	Helår 2021	Helår 2022	Helår 2023	Målvärde 2023
Externa avgångar: baspersonal*	51	67	141	Minska
Externa avgångar: chefer*	3	7	6	Minska
Arbetskador och tillbud	683	662	667	Minska
Andel personer som arbetar heltid; %	85,5	87,3	91,0	Öka
Sysselsättningsgrad; %	97,5	97,9	98,6	Öka
Hållbart medarbetarengagemang (HME);	78	79	79	Öka

3.1.2 Lärande, utbildning och arbetsmarknad

Strategiskt mål 5: Det ska råda nolltolerans mot mobbing och kränkande behandling

Funktionsstödsnämnden bidrar till målet genom att i sitt grunduppdrag arbeta för att ingen som arbetar inom förvaltningen och ingen servicemottagare som får stöd och service ska utsättas för kränkande särbehandling.

Nämndmål: Funktionsstödsnämnden åtar sig att kompetensutveckla medarbetare i Mänskliga Rättigheter (MR) vilket innefattar områdena; jämställdhet, HBTQ, våld i nära relation samt relationer och sexualitet.

Mänskliga rättigheter är en av de viktigaste grunderna i nämndens verksamheter. Frågorna tas upp i alla våra utbildningar. Flera områden har också en punkt på sina områdesmöten där man har etiska diskussioner och ämnen berör många gånger mänskliga rättigheter. Ämnen vävs också in i den nya kompetenspyramiden som kommer att introduceras under 2024 och som ska skapa en ny struktur för kompetensutvecklingen inom Funktionsstödsnämndens verksamheter. I verksamheterna ses ett fortsatt stort behov av att kontinuerligt prata om mänskliga rättigheter och etiska dilemman – inte minst utifrån de fördjupade utredningar gällande missförhållanden som skett under året.

Bedömningen är att målet uppnås men trots detta ständigt behöver arbetas med.

Prognos måluppfyllelse		
Uppfylls	Uppfylls ej	Kan ej bedömas
X		

Indikatorer för strategiskt mål 5	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Målvärde 2023
Antal anmälda kränkande särbehandlingar*	---	---	Statistik inkommer senare då frågan inte tidigare ingått i medarbetarenkäten	Minska
<p>* HR direktör har fattat beslut om att mäta kränkande särbehandling genom en separat enkät i slutet av året. Den enkätfråga som än så länge är fastställd är; - Upplever du att du har utsatts för kränkande särbehandling av kollega eller chef under de senaste 12 månaderna? Det kommer att gå att följa antal med inte andel då vi historiskt har haft lite bekymmer med svarsfrekvensen. Statistik kommer kunna följas till årsredovisningen 2023.</p>				

Strategiskt mål 6: Kommuninvånare som står utanför arbetsmarknaden ska snabbare komma i egen försörjning

Funktionsstödsnämnden bidrar till målet genom att i sitt grunduppdrag tillhandahålla insatser för sysselsättning till personer med funktionsnedsättning som står utanför arbetsmarknaden enligt Lagen om Stöd och Service till vissa funktionsnedsatta (LSS) och Socialtjänstlagen (SoL).

Nämndmål: Funktionsstödsnämnden åtar sig att öka samverkan med civila samhället kopplat till sysselsättningsverksamheten (daglig verksamhet och arbetsverksamhet) för att skapa förutsättningar och hitta vägar för egen försörjning.

Under året har myndighetsverksamheten arbetat med att utveckla informationen om vilka insatser som finns och vart individerna kan vända sig för mer information. Dessutom har samverkan med Försörjningsstöd och Försäkringskassan utvecklats. De effekter som uppnåtts är att några individer har blivit självständigare och därmed har kunnat avsluta sitt beslut. Vissa individer har kunnat få information och stöd via kontakten med andra verksamheter och därmed har det då inte lett till någon ansökan utan behovet har löst sig på annat sätt.

Samtliga sysselsättningsverksamheter anger att de sedan tidigare har några företagsanslutna grupper och har under året startat ytterligare grupper. Där samverkar verksamheten med bland annat idrottsföreningar, secondhandbutiker, äldreboende, skolor samt hälso- och sjukvårdsenhet. De företagsanslutna grupperna har varit uppskattade av de föreningar vi samverkar med och de är nöjda med det arbete som utförs av servicemottagarna. Det finns en önskan från servicemottagarna att vara i sysselsättning på platser som har en mer ”arbetslik” vardag. Det kan verksamheten i större utsträckning erbjuda genom företagsanslutna grupper. Verksamheten har flera deltagare som gått vidare från sysselsättningsverksamheten för att de har fått anställning eller är i en arbetsprövning.

Inom socialpsykiatriens arbetsverksamheter fortsätter arbetet med *Supported education** och *Activa (praktik mot arbete)*.

Bedömningen är att målet uppfylls men arbete behövs för att utveckla processen.

Prognos måluppfyllelse		
Uppfylls	Uppfylls ej	Kan ej bedömas
X		

Indikatorer för strategiskt mål 6	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Målvärde 2023
Karensavdrag för intern daglig verksamhet (DV)	10,3 mnkr	5,7 mnkr	2,9 mnkr	2,2 mnkr	Minska
Karensavdrag för extern daglig verksamhet (DV)	0,5 mnkr	0,8 mnkr	0,6 mnkr	0,5 mnkr	Minska
Kommentarer till indikatorerna					
* Karensavdrag för daglig verksamhet - mäts i mnkr för hela perioden. Karensavdrag sker när en deltagare varit ihållande frånvarande från daglig verksamhet i 10 arbetsdagar och minskar verksamhetens intäkt för motsvarande period. Karensavdraget beräknas utifrån planerad närvaro och påverkas med andra ord av flera parametrar vilket behöver beaktas i samband med analys.					

Ett tryggt Örebro genom hela livet

I detta avsnitt redovisas nämndens egna mål som är relaterade till de strategiska målen Funktionsstödsnämnden berörs av inom området Ett tryggt Örebro genom hela livet.

Strategiskt mål 8: Örebro kommun ska förebygga och motverka utanförskap, psykisk ohälsa och social utsatthet

Funktionsstödsnämnden bidrar till målet genom att i sitt grunduppdrag tillhandahålla insatser såsom boendeformer, stöd i hemmet, sysselsättning och fritidsverksamhet etc. för att motivera och verka för ökad inkludering och delaktighet för personer med funktionsnedsättning i samhället.

Nämndmål: Funktionsstödsnämnden åtar sig att utveckla samverkan internt som externt, arbetsätt och insatser så att personer med funktionsnedsättning med komplex problematik och psykisk ohälsa ska få tillgång till individcentrerade insatser och stöd ut ett helhetsperspektiv.

Som ett led i att uppnå målet har implementering av en metod från Göteborgs stad med inriktning på personer med komplex problematik och missbruk genomförts.

Ytterligare ett arbete gällande familjeorienterade boendestöd, har startat upp som ett pilotprojekt och pågår under 2024.

Arbetet fortsätter med daglig verksamhet på distans för att personer med psykisk ohälsa ska ha möjlighet att ha verksamhet utifrån sina förutsättningar.

Projektet komplex problematik tillsammans med Region Örebro Län har börjat få effekt under året. Sammanfattningsvis har det övergripande målet enligt uppdragsdirektivet – dvs. att följa upp en pilotverksamhet och utarbeta en modell/process för att kompetensutveckla personal, ledning och målgrupp i andra verksamheter inom kommun/län – till de vis uppnåtts vid årsskiftet 2023–2024. Under 2024 behöver arbetet förankras vidare och utvecklas vidare inom länens kommuner.

Flera verksamheter har under året ansökt och fått tillgång till stimulansmedel gällande psykisk ohälsa. Detta för att arbeta långsiktigt med att främja invånarnas psykiska hälsa, tidigt möta psykisk ohälsa hos invånarna och ge effektiva stödinsatser till personer med psykisk problematik. Genom statligt utvecklingsstöd har verksamheterna haft möjlighet

att ytterligare stimulera utveckling av insatser som bidrar till detta. Några exempel på utvecklingsarbetet som beviljats stimulansmedel är bland annat; musikverksamhet, dansverksamhet och framtagande av informationsmaterial (övergång från barn till vuxen).

Arbete fortsätter utifrån Nära vård med att arbeta kunskapsbaserat och personscentrerat. Samverkan inom Socialförvaltningens verksamheter behöver fortsätta utvecklas.

Bedömningen är utifrån ovanstående att målet uppfylls.

Prognos måluppfyllelse		
Uppfylls	Uppfylls ej	Kan ej bedömas
X		

Strategiskt mål 9: Välfärden i Örebro kommun ska hålla hög kvalitet * GEH-mål

Funktionsstödsnämnden bidrar till målet genom att i sitt grunduppdrag arbeta med systematiskt kvalitetsarbetet enligt SOFS 2011:9 (Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd) vilken anger hur kvaliteten i verksamheten systematiskt och fortlöpande ska utvecklas och säkras.

Nämndmål A: Funktionsstödsnämnden åtar sig att inom internt utförande fortsätta arbetet med ambitionen att definiera den grundläggande verksamheten som nämnden enligt lagkrav, riktlinjer och förordningar behöver förhålla sig till (Baslinje för kvalitet).

Funktionsstödsområdet bevakar det nationella arbetet med framtagande av standarder på Svenska institutet för standarder (SIS). Där pågår just nu ett nytt arbete med att ta fram en standard för insatsen Daglig verksamhet enligt LSS. Sedan tidigare finns en framtagen standard för insatsen Boende med särskild service för vuxna där funktionsstödsområdet varit delaktig i framtagandet. Denna standard är till viss del spridd för nyttjande i kvalitetsutveckling på verksamheterna.

Det kan konstateras att förändringen av lagstiftningen för personlig assistans som trädde i kraft den 1 januari 2023 blev en försämring för barn under sex år. En nationell översyn har påbörjats över lagförändringen som myndighetsverksamheten följer. Verksamheten har sedan flera år ett väl förankrat arbetssätt gällande utredningsförfarandet inom assistansen samt ett väl upprättat samarbete med enheten för uppföljning kring dessa frågor. Det är för tidigt att se något resultat av nationella samarbetsforumet som SKR ansvarar för gällande oegentligheter inom insatsen personlig assistans.

Fortsatt arbete med egenkontroller har ägt rum inom de olika lagrummen SoL, LSS och HSL. Uppstart av kollegiala granskningar har skett och arbete sker med kvalitetsplaner innehållande skydds- och begränsningsåtgärder, riskanalyser samt kommunikationsplaner. Aktivt arbete sker även med uppföljningar av genomförandeplaner.

Funktionsstödsområdet har en gedigen pedagogorganisation samt en mängd olika kompetensutvecklingsinsatser som finns för baspersonal. Den rådande kompetensförsörjningsutmaningen har påverkan på kvaliteten i verksamheten, vilket arbetas med bl.a. genom *Kompetenslyftet* (KOM).

Fortsatt arbete behövs med kvalitet i fokus för att målet ska uppfyllas.

Prognos måloppfyllelse		
Uppfylls	Uppfylls ej	Kan ej bedömas
	X	

Nämndmål B: Funktionsstödsnämnden åtar sig att inom externt utförande arbeta med avtal med företag utifrån Lagen om Valfrihet (LOV-avtal) och Lagen om offentlig upphandling (LOU).

Enligt 5 kap. 3 § KL ska Fullmäktige för varje mandatperiod anta ett program med mål och riktlinjer för sådana kommunala angelägenheter som utförs av privata utförare. Programmet anger hur fullmäktiges mål och riktlinjer ska följas upp och hur allmänhetens insyn ska tillgodoseas. Örebro kommun saknar ett sådant program för denna och föregående mandatperiod. Dock säkerställer nämnden krav på insyn och följsamhet till lagar genom avtal och regelbunden uppföljning av avtal utifrån olika metoder.

Funktionsstödsnämndens åtagande avser avtal med privat utförare av daglig verksamhet (DV) och bostad med särskild service (BMSS) samt överenskommelse med kommunal utförare inom samma område. Överenskommelsen utgår från de avtal som skrivs med privata utförare, i den mån det är möjligt, för att säkerställa konkurrensneutralitet och likvärdig uppföljning. Det finns fyra privata utförare av DV och en privat utförare av BMSS. Enheten för uppföljning inom Socialförvaltningens förvaltningskansli ansvarar för uppföljning av utförare i syfte att säkra att alla konkurrensutsatta verksamheter bedrivs på ett tillfredsställande sätt.

Uppföljning av kvalitetskrav sker regelbundet och omfattar samtliga utförare. Under 2023 har tre uppföljningar genomförts, varav två berörde privata utförare. Den samlade bedömningen av att uppföljning sker är att det ger positiva effekter för verksamheter då utförare får stöd i att identifiera eventuella kvalitetsbrister eller förbättringsområden för att därefter åtgärda dessa. De vanligast förekommande bristerna som identifierades vid uppföljningar oavsett driftsform under året var inom ledningssystem för kvalitet.

Ekonomisk uppföljning sker löpande via signalsystem från kreditupplysningstjänst där uppgifter inhämtas om tex. inbetalning av skatter, skulder, förändringar i ägande och ledning. Denna uppföljningsmetod omfattar endast privata utförare av DV. Under 2023 har nio signaler från kreditupplysningstjänsten kommit oss tillhanda. Av dessa har inga brister konstaterats.

Uppföljning av klagomål och synpunkter som inkommer till kommunen gällande privata utförare följs upp. Under 2023 inkom ett klagomål gällande utförare av DV. Klagomålet genererade inte någon uppföljning på förekommen anledning. Uppföljning av klagomål innefattar även månatlig kontroll och förfrågan till IVO om utförare har registrerade klagomål och synpunkter eller lex Sarah som kommunen sedan tidigare inte har kännedom om. Ingen privat utförare har under året haft ärenden hos IVO.

Utöver uppföljningsansvaret har Enheten för uppföljning ansvar att revidera förfrågningsunderlag, överenskommelser och avtal. Under hösten 2023 har ett arbete påbörjats för att revidera dessa dokument utifrån ny nämndorganisation och reviderade riktlinjer. Revideringar syftar till att ge förutsättningar för transparenta och tydliga krav, likvärdig uppföljning oavsett driftsform samt möjlighet till utökade kontroller, som en del i arbetet mot välfärdsbrottslighet. Revideringarna bereds i nämnd våren 2024.

Enheten har även ett informations- och samverkansansvar som innebär att delge privata utförare information och samverka gällande det som är väsentligt för utförandet av uppdraget. Under året har två dialog- och informationsträffar genomförts. Effekterna av att ge aktuell information till samtliga utförare vid samma tillfälle är att utförare får samma förutsättningar att bedriva sin verksamhet utifrån förändrade riktlinjer och styrdokument i enlighet med Örebro kommuns krav. Under 2023 har samtliga utförare haft möjlighet att ta del av regeringens satsning Äldreomsorgslyftet, inga medarbetare hos privata utförare har anmälts under året.

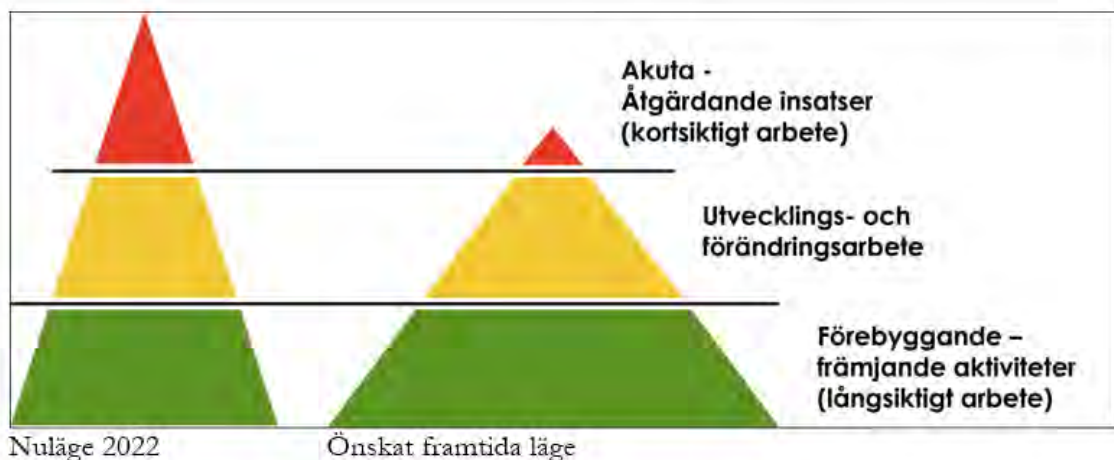
Utifrån helhet är bedömningen att målet uppfylls.

Prognos måluppfyllelse		
Uppfylls	Uppfylls ej	Kan ej bedömas
X		

Nämndmål C: Funktionsstödsnämnden åtar sig att arbeta med utveckling och säkerställande av processen ”tillhandahålla kompetensutveckling” för att tillgodose verksamhetens behov av kompetenshöjande insatser.

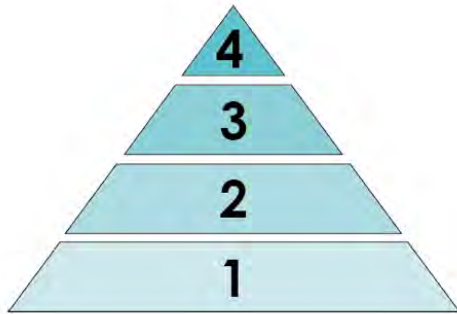
Arbete med att utveckla ”kompetenspyramiden” har pågått under året och implementering förväntas ske under våren 2024. Kompetenspyramiden innefattar förändrade arbetssätt inom processen *tillhandahålla stöd i kompetensutveckling*. Detta för att stödja cheferna i arbetet med att utveckla kompetensen hos medarbetare. Sedan tidigare finns ett gediget kompetensutvecklingsutbud som nu behöver justeras, förstärkas och tydliggörs för att ytterligare möta verksamheternas behov.

Målsättningen är att kompetensutvecklingsarbetet på sikt ska möjliggöra; förnyelse, förbättring och utveckling av verksamheten utifrån dess uppdrag och att tillvarata chefers och medarbetares ansvar, engagemang och kompetens. Dessutom att erbjuda en kontinuerlig utveckling för att uppnå rätt kompetens i förhållande till verksamhetens nuvarande och framtida uppdrag och mål. Det resultat som förväntas uppnås redogörs i nedanstående bild.

Pyramiden innefattar att samtliga medarbetare får en bred teoretisk bas utifrån lagstiftning i steg 1, vidare omsätts teorin till praktiska övningar på kurstillfällen i steg 2.

Steg 3 är en påbyggnadsnivå för vissa medarbetare med fokus på specifika kunskapsområden. Steg 4 innefattar fördjupad kompetensutveckling i form av handledning eller annan specifik utbildning till vissa medarbetare i syfte att ytterligare stärka och stödja medarbetare i sin yrkesroll. Genom att kompetenspyramiden följs förväntas funktionsstödsområdets medarbetare få en bred kunskapsbas utifrån lagstiftningens intentioner och servicemottagarnas behov som sedan byggs på successivt.

Under mål 2 i dokumentet ses beskrivning av *Kompetenslyftet* (KOM), vilket också här bidrar till detta mål om att tillgodose kompetenshöjande insatser för medarbetare.

En viktig men samtidig utmanande del i arbetet med kompetensutvecklingsinsatser är att frigöra tid och planera för dessa på arbetstid, vilket verksamheterna arbetat med och skapat förutsättningar för under året.

Då lansering av kompetenspyramiden sker under 2024 kan inga effekter av detta arbete ännu ses, men utifrån en helhetsbedömning av det utbud som sedan tidigare finns på plats görs bedömningen att målet uppfylls. Även nedan indikator visar att servicemottagarna upplever nöjdhet med sin insats.

Prognos måluppfyllelse		
Uppfylls	Uppfylls ej	Kan ej bedömas
X		

Indikatorer för strategiskt mål 9	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Målvärde 2023
Nationella brukarenkäten: Nöjd med sin insats* (intern utförare): Andel servicemottagare som vet vem de ska prata med om denne inte är nöjd i sin insats.	<i>Resultaten är indelade utifrån insats nedan.</i>	<i>Resultaten är indelade utifrån insats nedan.</i>	<i>Resultaten är indelade utifrån insats nedan.</i>	Minst 75 %
Gruppbostad LSS - Brukaren vet vem hen ska kontakta om något är dåligt hemma	76 %	79 %	77 %	Behålla/ Öka
Servicebostad LSS - Brukaren vet vem hen ska kontakta om något är dåligt hemma	77 %	80 %	73%	Behålla
Daglig verksamhet LSS - Brukaren vet vem hen ska kontakta om något är dåligt	90 %	89 %	89 %	Behålla
Personlig assistans - Brukaren vet vem hen ska prata med om något fungerar dåligt med assistenterna	84 %	92 %	93 %	Behålla
Boendestöd SoL - Brukaren vet vem hen ska kontakta om något är dåligt med boendestödet	77 %	82 %	83 %	Behålla/ Öka
Sysselsättning SoL - Brukaren vet vem hen ska kontakta om något är dåligt på sysselsättningen	92 %	91 %	92 %	Behålla
Barn- och ungdomsverksamheten** <i>Fritids- och korttidsverksamhet</i> Barn- ungdomarna vet vem hen ska kontakta om något är dåligt på sysselsättningen	För låg svarsfrekvens	Arbete pågår under 2023 för att utarbeta en enkät som bättre passar insatsen	Kortis: 81 % Fritids: 69 % Totalt: 97 %	Öka
Nationella brukarenkäten: Nöjd med sin insats (extern utförare) ***:	<i>Resultat utifrån insatser nedan.</i>	<i>Resultat utifrån insatser nedan.</i>	<i>Resultat utifrån insatser nedan</i>	Minst 75 %
Gruppbostad LSS - Brukaren vet vem hen ska kontakta om något är dåligt hemma	85	100	89	Behålla
Servicebostad LSS - Brukaren vet vem hen ska kontakta om något är dåligt hemma	Ingen extern utförare finns för insatsen	Ingen extern utförare finns för insatsen	Ingen extern utförare finns för insatsen	---
Daglig verksamhet LSS - Brukaren vet vem hen ska kontakta om något är dåligt	90	92	91	Behålla
Boendestöd SoL - Brukaren vet vem hen ska kontakta om något är dåligt med boendestödet	Ingen extern utförare finns för insatsen	Ingen extern utförare finns för insatsen	---	---

Sysselsättning Sol - Brukaren vet vem hen ska kontakta om något är dåligt på sysselsättningen	Ingen extern utförare finns för insatsen	Ingen extern utförare finns för insatsen	---	---
Kommentarer till indikatorerna				
<p>*Nationella brukarenkäten: <i>Brukarundersökning genomförs årligen genom deltagande i SKR nationella brukarundersökning för funktionshinderområdet. Undersökningen kan bland annat ge svar på måluppfyllelse till dem bärande principerna i LSS-lagstiftning. Resultatet bryts om möjligt ner på enhetsnivå. Resultaten publiceras i Kolada, Jämnföraren. Utifrån brukarundersökningens resultat, tar verksamheterna fram aktiviteter för arbete med att vidmakthålla eller förbättra verksamheten. Andel servicemottagare som vet vem de ska prata med om de inte 'är nöjda med sin insats avser spegla möjligheten för de medborgare som är inom nämndens ansvarsområdes möjlighet att påverka sin framtid och sina förutsättningar. Målvärdet är nationellt satt till 75 % (utifrån "Kommunernas Kvalitet I Korthet" - Kkeik's rekommendationer) och då förvaltningens utfall överstiger detta väljs målvärdet "behålla".</i></p> <p>**Omarbetning av socialtjänsten material CONNECT till egenkontrollfrågor för korttids- och fritidsverksamheten har gjort av EC och boendepedagoger. Connect är det material socialtjänsten använder för att bedöma om barn och ungdomar som är föremål för utredning hos socialtjänsten får sina behov av närhet, trygghet och miljö tillgodosedda i det hem de bor i.</p> <p>*** De externa utförarnas arbetsätt och metoder för självständiga svar från servicemottagarna är okänt. Deras målvärden är formulerade utifrån är likt det interna utförandet utifrån Kkeik's rekommendationer.</p>				

Strategiskt mål 10: Det ska vara tryggt att bo, leva och verka i Örebro kommun

Funktionsstödsnämnden bidrar till målet genom att i sitt grunduppdrag arbeta för att till målgruppen tillhandahålla insatser i en trygg miljö genom att arbeta för anpassade insatser och boendelösningar för nämndens målgrupper.

Nämndmål: Funktionsstödsnämnden åtar sig att fortsätta arbetet med utveckla anpassade metoder för nämndens målgrupper för att ta tillvara på servicemottagares upplevelse av trygghet.

Fler verksamheter känner sig tryggare och har en större förståelse för IBIC (Individens Behov I Centrum). Med stöd och hjälp blir det lättare för verksamheten att hitta anpassade mål för varje servicemottagare. Pedagogorganisationen finns som stöd i användandet av IBIC på verksamheten.

Brukarråd som varit pausade under pandemin har återupptagits. Dessa är mycket uppskattade av servicemottagare. Vissa verksamheter möjliggör både fysiskt och digitalt deltagande för att anpassa och underlätta utifrån behov. Barnrådet fortsätter och har under året deltagit på flera APT för medarbetare för att prata om delaktighet utifrån barnens- och ungdomarnas perspektiv.

Genom att göra dokumentationsgranskningar kan verksamheten se hur delaktig individen är i genomförandeplansarbetet och på så sätt göra sin röst hörd. Dessa granskningar har lett till en överblick över vilka verksamheter som kommit längre än andra i delaktighetsarbetet.

Fortsatt deltagande av verksamheter inom den nationella brukarundersökningen (se nedan). Överlag är svaren fortsatt positiva (över det nationella målvärdet satt på 75 %). En förbättring finns över tid för majoriteten av alla frågor mellan år 2015 - 2023 och den är fortsatt stabil.

Den verksamhet vars insats inte finns med i den nationella brukarundersökningen; (område Barn- och unga) har tagit fram en egen uppföljning av individers upplevelse av trygghet för utveckling av verksamheten.

Bedömningen är att målet uppfylls.

Prognos måluppfyllelse		
Uppfylls	Uppfylls ej	Kan ej bedömas
X		

Indikatorer för strategiskt mål 10	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Målvärde 2023
Nationella brukarundersökningen: Trygghet - Andel servicemottagare som känner sig trygga med alla i personalen (intern utförande) *.	<i>Resultat utifrån insatser nedan.</i>	<i>Resultat utifrån insatser nedan.</i>	<i>Resultat utifrån insatser nedan.</i>	Minst 75 %
Gruppbostad LSS - Brukaren känner sig trygg med alla i personalen	97 %	93 %	86 %	Behålla
Servicebostad LSS - Brukaren känner sig trygg med alla i personalen	97 %	98 %	98 %	Behålla
Personlig assistans - Brukaren vet vem hen ska prata med om något fungerar dåligt med assistenterna	80 %	95 %	100 %	Behålla
Daglig verksamhet LSS - Brukaren känner sig trygg med alla i personalen	85 %	90 %	97 %	Behålla
Sysselsättning SoL - Brukaren känner sig trygg med alla i personalen	89 %	88 %	100 %	Behålla
Boendestöd SoL - Brukaren känner sig trygg med alla i personalen	99 %	99 %	100 %	Behålla
Barn och ungdomsverksamheten (korttids- och fritidsverksamhet) – Brukaren känner sig trygg **	För låg svarsfrekvens *	Kortis: 77 % Fritids: 77 %	Kortis: 68,5 % Fritids: 83 %	Öka
Nationella brukarundersökningen: Trygghet - Andel servicemottagare som känner sig trygga med alla i personalen (extern utförande)***.	<i>Resultat utifrån insatser nedan.</i>	<i>Resultat utifrån insatser nedan.</i>	<i>Resultat utifrån insatser nedan.</i>	Minst 75 %
Gruppbostad LSS - Brukaren känner sig trygg med alla i personalen	78 %	78 %	67 %	Behålla/ Öka
Servicebostad LSS - Brukaren känner sig trygg med alla i personalen	73 %	73 %	55 %	Öka
Daglig verksamhet LSS - Brukaren känner sig trygg med alla i personalen	84 %	85 %	77 %	Behålla
Sysselsättning SoL - Brukaren känner sig trygg med alla i personalen	86 %	87 %	88 %	Behålla
Boendestöd SoL - Brukaren känner sig trygg med alla i personalen	82 %	82 %	90 %	Behålla

Uppdrag

- Inom Örebro kommuns vård och omsorg samt funktionsstöd ska medarbetarnas arbetsuppgifter renodlas som ett led i att förbättra arbetsmiljön. Nämnden kommer under året att initiera ett arbete med att renodla arbetsuppgifter för omvårdnadspersonal med syfte att säkerställa att medarbetarnas tid och kompetens används så klokt som möjligt utifrån invånarnas behov. Arbetet kommer att ske i samverkan med område Vård och omsorg inom Socialförvaltningen.

Projektet *Kompetenslyftet* har tagit sig an frågan gällande differentiering av arbetsuppgifter. Arbetet har initierats och beslutats av styrgrupp och ledningsgrupper gällande att arbeta med differentiering av arbetsuppgifter mellan olika yrkesroller i förvaltningen (se bild nedan om karriärvägar). Arbetet kommer att pågå under 2024 och det är ännu inte helt klart vad som kan komma att differentieras inom Funktionsstödsområdets verksamheter då dessa är mindre än inom Vård- och omsorgsverksamheter, vilket innefattar att färre personal arbetar samtidigt.

Inom kommunens interna utförande av insatsen daglig verksamhet pågår arbete för att avlasta andra kommunala verksamheter i sina uppdrag och samtidigt skapa meningsfull sysselsättning. Verksamheterna jobbar med att stötta andra verksamheter med differentierade arbetsuppgifter, bland annat på Hälso- och sjukvårdsenheten, skolor och vård- och omsorgsboenden. Daglig verksamhets servicemottagare avlastar bland annat omvårdnadspersonal i att tvätta bilar med mera. Det finns även inom funktionsstödsområdets egna verksamheter servicemottagare som hjälper till med städning, plocka upp material med mera.

Ovanstående arbete ger effekt hos andra nämnder inom kommunen samtidigt som det ger servicemottagarna möjlighet att få meningsfull sysselsättning. Hos Funktionsstödsnämnden ger det effekten av minskat behov av lokaler.

Ett hållbart och växande Örebro

Mål utifrån Kommunfullmäktiges strategiska mål

Strategiskt mål 12: I Örebro ska tillgången på bostäder i högre grad överensstämma med efterfrågan både vad gäller fastighetstyp, läge och prisbild

Funktionsstödsnämnden bidrar till målet genom att i sitt grunduppdrag lyfta behoven och förutsättningarna för nämndens servicemottagare och samverka med ansvariga aktörer kring byggande av nya bostäder och andra boendeformer.

Nämndmål: Funktionsstödsnämnden åtar sig att arbeta för mer ändamålsenliga lokaler för nämndens utförandeverksamheter utifrån målgruppens behov.

Under året har en tillsättning av tjänster på förvaltningskansliet skett för att stödja nämnden i samordningen av lokalbehov för verksamheter.

En behovsanalys utifrån funktionsstödsområdets lokalbehov är gjord inför framtagande av den kommunövergripande lokalförsörjningsplanen (LFP). Behovsanalysen är antagen i nämnden och utgör ett giltigt underlag till LFP. I behovsanalysen lyfts behov för lokaler inom nämndens verksamheter (gruppboendestäder, serviceboendestäder, barnboendestad, daglig verksamhet, ungdomsfritids samt kortisverksamhet). Effekten under året är en mer sammanhållen process för behovsbeskrivningen i förvaltningen. Förväntade effekter framledes är ökad tillgång till lokaler och lokaler som bättre motsvarar verksamhetens behov.

Funktionsstödsområdet har blivit uppmärksammande på att leverans av prognoser för framtida beslut av insatser samt beställningar och behovsbeskrivningar behöver förbättras.

Under året har Funktionsstödsnämnden drabbats av sanktionsavgift på grund av icke verkställda beslut med anledning av lokalbrist.

Det finns en stor utvecklingspotential gällande lokaler och lokalsamordning. Idag finns brister gällande informationsöverföring, uppdaterade dokument, bristfälliga lokaler, lång handläggningstid, dubbelarbete samt otydlighet i rutiner. Dessutom ses att detta påverkar arbetsmiljön för chefer negativt. Resultatet blir slöseri med resurser som arbetstid och ekonomi, sämre arbetsmiljö för medarbetare och chefer samt bristande kvalitet för servicemottagaren.

Utifrån ovanstående stycken är bedömningen att målet ej uppfylls.

Prognos måluppfyllelse		
Uppfylls	Uppfylls ej	Kan ej bedömas
	X	

Strategiskt mål 16: Inom Örebro kommunkoncern ska energiförbrukningen minska och energieffektiviseringen öka

Funktionsstödsnämnden bidrar till målet genom att i sitt grunduppdrag påverka energiförbrukningen utifrån vår nämnds verksamhet och dess målgruppers förutsättningar.

Nämndmål: Funktionsstödsnämnden åtar sig att fortsätta kompetenssatsningen i nämndens verksamheter kopplat till hållbarhet och Agenda 2030.

Hållbarhet består av tre delar; social, ekonomisk och ekologisk. Varje enhet har lyft vad de kan bidra med i sin verksamhet vilket har lett till flera innovativa lösningar.

Specialiststöd i hållbarhetsfrågor finns på Kommunstyrelsenförvaltningen (KSF). Det är tydligt att funktionsstödsområdets medarbetare inte har kompetens och fördjupad kunskap i dessa frågor, även om nämndens verksamheter är duktiga på just den sociala hållbarheten utifrån grunduppdragets karaktär. *Programmet för hållbar utveckling* (PHU) och *Agenda 2023* är inte välkänt i nämndens verksamheter då dessa är strategiska dokument som av ledande funktioner i förvaltningen behöver omsättas till vad det kan innebära i praktiken, det vill säga, i vardagen för medarbetare och servicemottagare.

Massvis med goda exempel utifrån ekologisk och social hållbarhet har lyfts ur ett verksamhetsnära perspektiv. Flera av de exempel som lyfts från verksamheterna har en positiv ekonomisk effekt (ekonomisk hållbarhet) – det behöver inte vara dyrare att tänka hållbart!

Nedan bild visar på några av de exempel som verksamheterna arbetat med under året, vilka har kategoriserats utifrån Örebro kommuns *Program för hållbar utveckling - "Vårt hållbara Örebro"*.

Funktionsstödsnämnden grunduppdrag kan kopplas till social hållbarhet däremot blir det svårigheter att arbeta för den ekologiska hållbarheten utifrån servicemottagarnas självbestämmande, inflytande och delaktighet.

Utifrån ovan nämnda aktiviteter som pågår i verksamheterna är bedömningen att målet uppfylls.

Prognos måluppfyllelse		
Uppfylls	Uppfylls ej	Kan ej bedömas
X		

Näringsliv, tillväxt, civilsamhälle och kultur

Mål utifrån Kommunfullmäktiges strategiska mål

Strategiskt mål 19: Örebro kommun ska erbjuda ett utvecklande, aktivt och tryggt kultur-, fritids- och föreningsliv oavsett var i kommunen människorna bor eller vilka de är * GEH-mål

Funktionsstödsnämnden bidrar till målet genom att i sitt grunduppdrag arbeta för att öka samverkan med civilsamhället och andra aktörer såväl inom som utanför kommunens. Nämnden anordnar självständigt och gemensamt med andra aktörer aktiviteter och tillhandahåller stöd som möjliggör servicemottagarna delaktighet i aktiviteter även utanför nämndens arrangemang, vilket leder till en aktiv och meningsfull fritid. Detta för ökad inkludering, förbättrad hälsa och fysisk aktivitet för personer med funktionsnedsättning i Örebro.

Nämndmål: Funktionsstödsnämnden åtar sig organisera kultur- och fritidsaktiviteter tillsammans med civilsamhället för att öka utbudet för nämndens målgrupper.

Arbetet med att tillgängliggöra och organisera kultur- och fritidsaktiviteter tillsammans med civilsamhället fortsätter.

Funkissommar och *Funkismellon* har anordnats under året. Funkissommar fortlöper och deltagandet på årets aktiviteter var betydligt högre än tidigare år. Budskapet om Funkissommar och Funkismellon sprids och det är ett populärt inslag i vardagen för individer att gå själva, tillsammans med anhörig eller med verksamheten på det som anordnas. En viktig del i verksamheterna är att skapa förutsättningar för servicemottagarna att delta i det utbud som erbjuds.

Medarbetare och servicemottagare från funktionsstödsområdet har varit med i ombyggnationen av Stadsparkens lekmiljöer i samarbete med parkingenjörer och planerare på Teknik- och serviceförvaltningen samt ombyggnationen av Olof Palmes torg och en ny stadsdelspark i Marieberg. Detta för att tillgängliggöra platserna för målgruppen personer med funktionsnedsättning i högre utsträckning. Stort fokus har tidigare legat på rörelse- och synnedsättning men nu har funktionsstödsområdet tillfört fokus på bland annat anpassningar för kognitiva funktionsnedsättningar.

Ekonomisk ersättning (60 tkr) har kommit till funktionsstödsområdet från Kultur- och fritidsnämnden (*LOV Örebro*) för att tillhandahålla lov-aktiviteter för målgruppen barn med funktionsnedsättning under årets sommar-, höst- och jullov.

Arbetet med Hälsoombuden i respektive verksamhet har utvecklats och ombudsträffar har skett med inspiration från olika aktörer för att främja kunskap och idéer kring arbete med hälsa i verksamheterna.

Samarbete har skett med olika lokala företag och föreningar så som Friskis & Sveltis, Örebrotravet, Örebro Hockey ungdom, Rynninge IK, Erikshjälpen, Norrby senior, Mötesplats VOX, Handboll, Karlslunds IF, KFUM, FUB etcetera.

Flera unga vuxna har kommit i andra meningsfulla sammanhang utanför sitt hem genom deltagande i aktiviteter vilket gett ökat delaktighet i samhället, minskad social isolering samt ökad meningsfull fritid.

Genom sociala medier sprider flera verksamheter själva det kulturarbete som sker. Detta görs bland annat på daglig verksamhets skapandeverksamheter som ser ett behov av att ytterligare utveckla detta.

Barn- och ungdomsverksamheten har skapat ett sinnesrum. Det är en plats som erbjuder en meningsfull sysselsättning och aktiviteter som stimulerar olika sinnen.

I länet har det även skapats ett kultur- och fritidsnätverk för kommuner, intresseorganisationer och föreningar för att bredda arbetet med att alla ska ha rätt till en meningsfull fritid och nyttja styrkan i länets alla kommuner i aktiviteter för målgruppen.

Stor uppmärksamhet har skett under året för arbetet med *Funkismellon* och *Funkissommar* genom tilldelning av flertalet priser för arbetet såsom årets jämställdhetspris.

Sammantaget ses ett stort deltagande från andra aktörer och ökat intresse av inkludering av målgruppen personer med funktionsnedsättning i befintliga verksamheter såväl inom som utanför kommunens regi.

Bedömningen är utifrån ovanstående att målet uppfylls.

Uppfylls	Uppfylls ej	Kan ej bedömas
X		

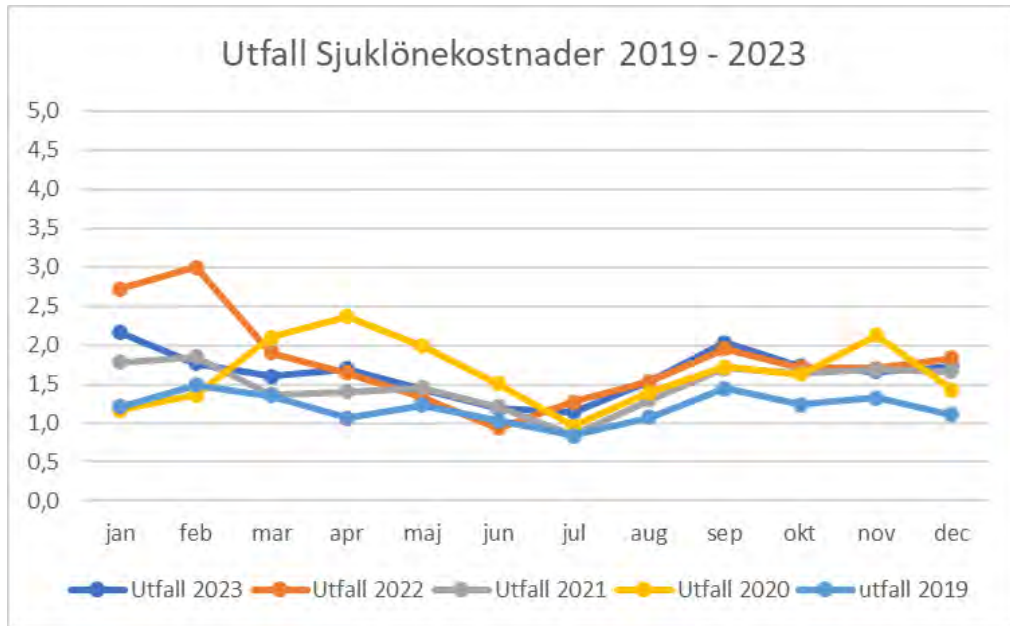
4. Analysunderlag- ekonomi

Funktionsstödsnämnden redovisar en negativ avvikelse om –85 mnkr mot helårsbudgeten. Avvikelsen motsvarar 7,2 % av årets budgeterade kostnader. Flera av nämndens större driftverksamheter och köpkraft redovisar en negativ budgetavvikelse. De verksamheter som bidrar till underskottet inom det interna utförandet är Grupp och servicebostad, Personlig assistans och Daglig verksamhet samt Barn-och ungdomsverksamheten. Inom köpkraften ser vi ett ökat underskott för köp av Daglig verksamhet, köp av Socialpsykiatri och Köp av externa platser LSS och SoL. Köpkraften utgör sammantaget cirka 25 mnkr av nämndens underskott. Ökade volymer av nämnda insatser samt högre närvaro bland deltagarna inom Daglig verksamhet har påverkat resultat för året.

Funktionsstödsnämndens underskott beror främst på högre personalkostnader än budgeterad nivå inom nämndens interna utförande. Utfallet för året visar på en avvikelse mot personalbudgeten med – 72,4 mnkr. Främsta faktorerna till den kraftiga kostnadsutvecklingen från föregående år är att det förekommer ett förändrat och ökat behov av stöd hos nämndens målgrupper samt en brist på ändamålsenliga lokaler inom Daglig verksamhet, Barn och ungdomsverksamheten och Grupp-och servicebostad. Den eftersatta lokalförsörjningen har medfört till utökningar i personalbemanningen för att verksamheterna ska ha möjlighet att verkställa beslut. En annan parameter som förklarar kostnadsläget är att det inom Grupp-och servicebostad förekommer ett antal gruppboenden med 4 platser, vilket är kostnadsdrivande då dessa är dyrare att bedriva än boenden med 6 platser. Detta i kombination med kompetensförsörjningsutmaningar och större andel vikarier som utför den arbetade tiden har bidragit till hög kostnadsutveckling under året. En konsekvens av att ha en större andel vikarieanställda är att kommunens nämnder bara kompenseras för ökad PO-kostnad och löner för tills vidare anställda. Har en nämnd stor andel vikarier påverkar det kostnadsbilden.

Förvaltningen arbetar fortlöpande för att nå en ekonomi i balans och får som uppdrag av nämnden att uppnå detta. Det behöver dock beaktas att det funnits större ekonomiska utmaningar under år 2023 när nämnden, liksom inför år 2022, inte gått in i året med en ekonomi i balans. De verksamheter som är ramfinansierad har haft volymökningar som till stor del hanterats inom nuvarande budgettilldelning de senaste åren. Mer verksamhet har producerats utan att verksamheten tilldelats lika mycket pengar.

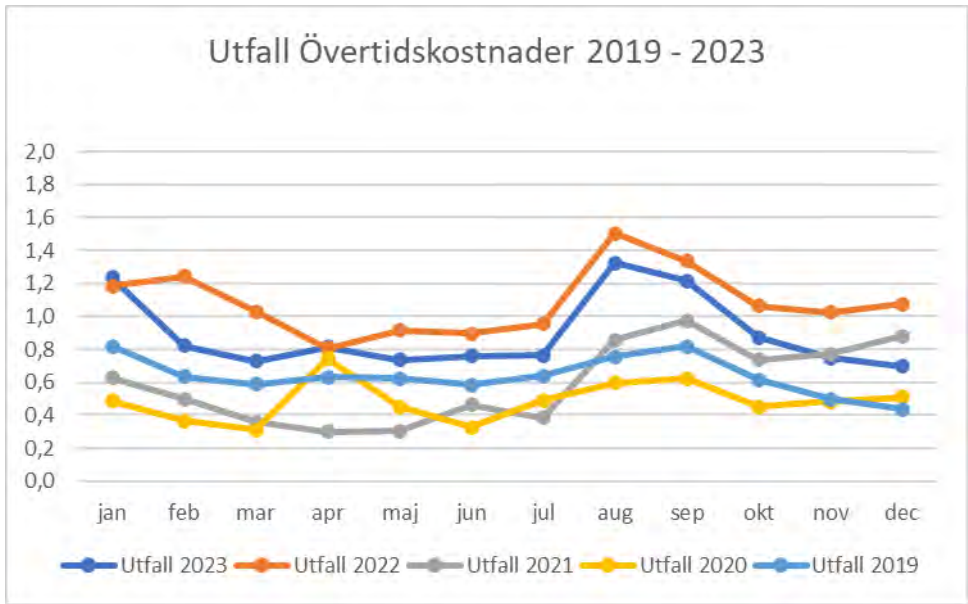
	Jan-dec Utfall 2023	Jan-dec Budget 2023	Avvikelse Jan-dec 2023	Budget helår 2023
VERKSAMHET				
Politik/Nämnd för funktionsh - Planeringsreserv	-1,5 -0,2	-1,0 -0,5	-0,5 0,3	-1,0 -0,5
Förvaltningsgemensamt	-8,6	-9,2	0,7	-9,2
Köp av verksamhet	-2,2	-1,3	-0,9	-1,3
Myndighet	-20,2	-22,3	2,1	-22,3
Personlig assistans	-13,6	0,0	-13,6	0,0
Grupp- och servicebostad	-34,4	-4,7	-29,7	-4,7
BODA	1,4	0,0	1,4	0,0
LSS Fritid	-34,8	-32,7	-2,1	-32,7
Daglig verksamhet	-12,4	0,0	-12,4	0,0
Barn- & Ungdomsverksamhet	-97,5	-89,9	-7,6	-89,9
Socialpsykiatri	0,9	0,0	0,9	0,0
<i>Summa Utförare egen regi:</i>	-223,1	-161,7	-61,4	-161,7
Köp av verksamhet LOV				
Köp Daglig verksamhet	-134,4	-124,2	-10,2	-124,2
Habiliteringsersättning	-4,0	-4,0	0,0	-4,0
Köp/Sälj bostäder m särskild service				
Interna platser	-461,3	-463,8	2,5	-463,8
Externa platser	-105,4	-95,8	-9,7	-95,8
Betalningsansvar (Vite)	-1,0	-1,0	0,0	-1,0
Köp Socialpsykiatrin	-143,7	-136,4	-7,3	-136,4
Personlig assistans				
Personlig assistans (SFB, 20 första timmarna)	-72,3	-71,7	-0,6	-71,7
Personlig assistans, kommunal utförare	-19,3	-21,8	2,4	-21,8
Personlig assistans, extern utförare	-72,6	-70,7	-1,9	-70,7
Hyror	-50,7	-49,2	-1,5	-49,2
Statsbidrag	18,1	18,5	-0,4	18,5
<i>Summa Köpkraft:</i>	-1046,6	-1017,9	-24,6	-1022,0
Nettokostnad	-1 269,7	-1 183,8	-85,7	-1 183,8
- varav intraprenad	0,9	0,0	0,9	0,0
Nettokostnad exkl. intraprenad	-1 270,6	-1 183,8	-86,6	-1 183,8

Grafen illustrerar utfallet för sjuklönekostnader exklusive PO-pålägg under åren 2019 - 2023 inom Funktionsstödsnämnden.

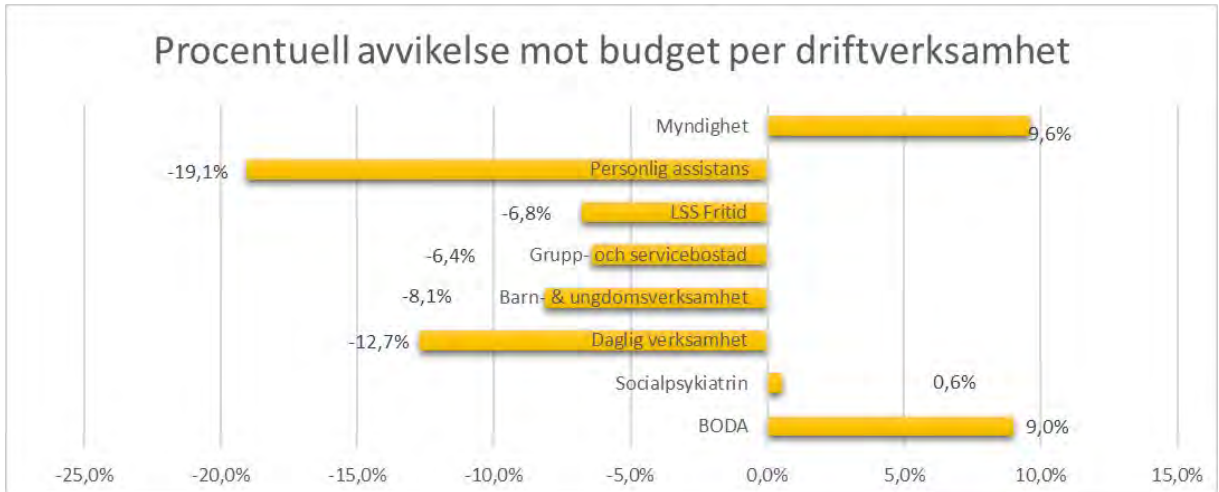
Nämndens sjuklöner är på en fortsatt hög nivå. Ett flertal enheter har hög korttidsfrånvaro och det jobbas aktivt med arbetsmiljöåtgärder för att öka frisknärvaron inom de enheter som återkommande redovisar hög korttidsfrånvaro. Under hösten och framför allt sista delen av året har smittläget i samhället försämrats, vilket också påverkat verksamheten avseende bemanningsläget. Nämnden har haft högre kostnader för sjuklöner än normalt under året, framför allt under dess inledning och avslut, vilket bedöms spegla smittspridningen i samhället. I ovanstående graf redovisas nämndens sjuklönekostnader exklusive PO-påslag mellan åren 2019–2023. Utfallet under större delen av hösten visar på högre sjuklönekostnader än pandemiåren 2020–2021. Dock är det förväntat att sjuklönerna ökar i viss mån mellan åren till följd av ökad verksamhet och lönenivåer.

Nämndens övertidskostnader följer samma trend som sjukfrånvaron genomgående under året. Både övertid och sjuklöner var som högst i början på året samt under augusti månad. Övertidsarbetet har emellertid minskat kraftigt från augusti till december, en minskning med 47 procent, vilket förklaras av att verksamheterna har jobbat aktivt med bemanningsekonomi genom samnyttjande av resurser och bokningsbar tid för att täcka sjukfrånvaron.

Grafen illustrerar utfallet för övertidskostnader exklusive PO-pålägg under åren 2019 - 2023 inom Funktionsstödsnämnden.

Nedan visas den procentuella avvikelsen för respektive verksamhet där årets utfall i förhållande till budget jämförts med totalt budgeterade kostnader. Där ser man att även om grupp- och servicebostad har den största avvikelsen mätt i mnkr så är det inte den procentuellt största avvikelsen.

VERKSAMHET	Jämförelse prognos oktober	Jämförelse avvikelse december
Politik/Nämnd för funktionsstöd	-0,4	-0,5
- Planeringsreserv	0,5	0,3
Förvaltningsgemensamt	1,5	0,7
Köp av verksamhet	-0,4	-0,9
Myndighet	2,8	2,1
Personlig assistans	-15,1	-13,6
Grupp- och servicebostad	-28,6	↘ -29,7
BODA	1,4	1,4
LSS Fritid	-2,0	-2,1
Daglig verksamhet	-11,8	-12,4
Barn- & Ungdomsverksamhet	-6,0	↘ -7,6
Socialpsykiatri	-0,4	↗ 0,9
		-61,4
Köp av verksamhet LOV		0,0
<i>Köp Daglig verksamhet</i>	-9,0	↘ -10,2
<i>Habiliteringsersättning</i>	0,0	0,0
Köp/Sälj bostäder Bostad med särskild service		0,0
<i>Interna platser</i>	3,1	2,5
<i>Externa platser</i>	-1,1	↘ -9,7
<i>Betalningsansvar</i>	-1,5	0,0
Köp Socialpsykiatrin	-5,1	↘ -7,3
Personlig assistans		
<i>Personlig assistans (SFB, 20 första timmarna)</i>	1,3	↘ -0,6
<i>Personlig assistans, kommunal utförare</i>	2,3	2,4
<i>Personlig assistans, extern utförare</i>	0,5	↘ -1,9
Hyror	-1,0	-1,5
Statsbidrag	-1,4	-0,4
Budgetavvikelse	-65,5	-85,7
- varav intraprenad	-0,4	0,9
Budgetavvikelse exkl. intraprenad	-65,1	86,6

Tabellen ovan visar utvecklingen i senaste helårsprognosen och utfall för helår 2023. En stor del av underskottet mellan månaderna har uppkommit inom köpkraften. Flera av förändringarna kopplat till köpkraften skedde under andra halvåret, vilket gjorde att underskotten undervärderades i andra delårsrapporten.

Effektivisering

Funktionsstödsnämnden har inför 2023 tilldelats ett generellt effektiviseringsuppdrag på 1 procent, vilket motsvarar 11 mnkr. Utöver effektiviseringskravet har nämnden kvar obalanser sedan tidigare år att arbeta med både utifrån föregående års underskott och en del kostnader som tidigare år kompenserat av statsbidrag till följd av coronapandemin.

Årets tillkommande effektiviseringskrav om totalt 11 mnkr redovisas per verksamhet i tabellerna nedan. Detta avsnitt bör även läsas tillsammans med redovisningen för respektive verksamhet

Grupp- och servicebostad	
Effektiviseringsuppdrag	
Generellt effektiviseringsuppdrag - procent	1 %
Generellt effektiviseringsuppdrag - kronor	5,6 mnkr

Daglig verksamhet + Boda	
Effektiviseringsuppdrag	
Generellt effektiviseringsuppdrag - procent	1 %
Generellt effektiviseringsuppdrag – kronor	1,6 mnkr

Socialpsykiatri	
Effektiviseringsuppdrag	
Generellt effektiviseringsuppdrag procent	1 %
Generellt effektiviseringskrav	1,7 mnkr

Ramfinansierad verksamhet	
Effektiviseringsuppdrag 1%	
Barn- och ungdomsverksamheten	1,1 mnkr
Förvaltningsgemensamt	0,3 mnkr
LSS-fritid	0,4 mnkr

Under året har nämnden även åtagit sig att arbeta med beslutade åtgärder för att nå en ekonomi i balans (se bilaga 1). Nämndens beslutade effektiviseringsåtgärder för år 2023 omfattar nedanstående effektiviseringar:

Åtgärder	Förväntad effekt	Status
Genomlysning av personlig assistans.	Förväntad effekt är att besluten är aktuella och att den utförda assistansen överensstämmer med beslutet. Att det är rätt beslut så att det blir statlig ersättning i stället för kommunal ersättning i de beslut där det är möjligt	Den förväntade effekten har börjat synas men då processen tar lång tid och en del av effekten beror på om Försäkringskassan beviljar begärd ersättning
Se över processen från myndighetsbeslut till verkställighet för att öka beläggningsgraden och därigenom verkställa fler beslut.	Den förväntade effekten är att behovet av att köpa boendeplatser hos externa bolag minskar samt verkställa beslut fortare för att undvika vite vilket får en ekonomisk effekt.	Arbetet med effektivisering av processen för myndighetsbeslut till verkställighet fortgår och sker i samverkan mellan representanter från utförarverksamhet och Myndighetsverksamheten. Förhoppningen är att kunna verkställa fler beslut och hämta hem kostsamma externa placeringar.
Andel timavlönade ska inte överstiga 15 procent av den arbetade tiden	Förväntad effekt i att minska andelen timavlönade inom Funktionsstöd till 15% är minskade kostnader med ca 26 mnkr. Samt förväntas det att stärka kvaliteten och öka tryggheten för servicemottagarna.	Aktiviteter och handlingsplan för att minska andelen förväntas påbörjas under 2024.
Fler platser på bostad med särskild service	Den förväntade effekten är att fler beslut verkställs vilket minskar risken för sanktionsavgifter för ej verkställda beslut. Under 2023 betalade nämnden 1,016 mnkr i sanktionsavgifter för ej verkställda beslut. Den ekonomiska effekten blir att summan för sanktionsavgifter minskar.	Två nya gruppboendestäder förväntas vara klara under andra halvåret 2024.
Effektivisera anvisningsprocessen av bostäder inom grupp- och servicebostad	Den förväntade effekten är ökad beläggningsgrad samt minska nämndens tomyror. Ekonomisk effekt ingår i åtgärd 2.	Processen hör ihop med åtgärd 2.
Översyn av avtal och ersättningar för insatsen Daglig verksamhet	Kostnaderna för Daglig verksamhet i de olika nivåerna skiljer sig markant och nuvarande system saknar incitament för att få privata utförare enligt LOV att erbjuda DV för de högre nivåerna. Genom att minska ökningen i nivå 1-5 och fördela om detta utrymme till nivå 6-7 så ersätts verksamheten mer rättvist.	Översynen planeras påbörjas under 2024
Öka andelen företagsanslutna placeringar inom Daglig verksamhet	Verkställa fler beslut med lägre kostnader	Pågående arbete i verksamheten
Kombinerade tjänster mellan korttidsverksamhet och fritidsverksamhet	Kunna tillgodose barnens behov utan utökning av budget	Pågående arbete i verksamheten
Översyn av schemaläggning	Nyttja utbildad personal på ett effektivt sätt för att placera kompetensen där det finns ett behov. Det finns ökat behov av samplanering för att uppnå ett bättre resursanvändande vilket möjliggörs när den geografiska indelningen ändras	Geografiska indelningen inom Bostad med särskild service börjar gälla från 2024 och det har påbörjats aktivitet arbetet med schemaläggning inom verksamhetsområdet.

4.1 Enheternas ekonomiska resultat

Politik och nämnd

Politik och nämnd avser nämndens egen verksamhet samt dess planeringsreserv. Verksamheten finansieras dels genom att en del av rambudgeten avsatts för detta ändamål.

Verksamhetens redovisar för 2023 ett mindre underskott om 0,2 mnkr som återfinns i nämndens kostnader för arvoden. De satsningar som finansierats under året är 150 tkr för att delfinansiera en julfest och Funkismello. Nämnden har även haft mindre kostnader för de parcyklar som köptes in på investering för några år sedan.

	Ack December Utfall	Ack December Budget	Ack December Avv. i tkr	Helår Budget
Intäkter	0,0	0,0	0,0	0,0
Personalkostnader	-1,3	-0,9	-0,5	-0,9
Lokalhyror	0,0	0,0	0,0	0,0
Övriga kostnader	-0,3	-0,6	0,3	-0,6
Summa	-1,7	-1,5	-0,2	-1,5

Förvaltningsgemensamt

Förvaltningsgemensamt avser de verksamhetsövergripande organisatoriska delarna så som utveckling, ledning, gemensamma stödresurser och gemensamma satsningar och kostnader inom nämndens ansvarsområde. Verksamheten finansieras dels genom att en del av rambudgeten avsatts för detta ändamål, dels genom att intäktsfinansierade verksamheter ger en del av sin intäkt till den förvaltningsgemensamma verksamheten.

Förvaltningsgemensamt redovisar för 2023 ett överskott om 0,7 mnkr. Detta beror främst på ett ekonomiskt utrymme reserverat för satsningar inte nyttjats fullt ut i enlighet med budget under året. Kostnader för kurser och konferenser samt utfall för företagshälsovård redovisar högre utfall än budgeterad nivå, men på grund av utrymmet för satsningar inte nyttjats enligt budgeterad nivå skapas ett överskott inom Övriga kostnader och för totala årsresultatet.

	Ack December Utfall	Ack December Budget	Ack December Avv. i tkr	Helår Budget
Intäkter	18,3	18,0	0,2	18,0
Personalkostnader	-15,4	-15,2	-0,2	-15,2
Lokalhyror	-0,6	-0,6	0,0	-0,6
Övriga kostnader	-10,8	-11,4	0,6	-11,4
Summa	-8,6	-9,2	0,7	-9,2

Tabellen visar utfallet, budget och avvikelser i miljoner kronor.

Personlig assistans

Personlig assistans är en konkurrensutsatt och intäktsfinansierad verksamhet som får ersättning för utförda timmar inom ramen för beviljade timmar. Verksamheten får sin ersättning antingen genom den kommuninterna resursfördelningsmodellen eller genom intäkter från Försäkringskassan, beroende på vem som beslutat om insatsen.

Personlig assistans hade ett prognostiserat underskott vid budgetläggning på 10,1 mnkr, vilket hanterats administrativt i samband med budgetläggningen då verksamheten behöver redovisa en budget i balans.

	Ack December Utfall	Ack December Budget	Ack December Avv. i tkr	Helår Budget
Intäkter	69,6	71,0	-1,4	71,0
Personalkostnader	-70,4	-58,2	-12,2	-58,2
Lokalhyror	-0,3	-0,3	0,0	-0,3
Övriga kostnader	-12,4	-12,5	0,1	-12,5
Summa	-13,6	0,0	-13,6	0,0

Tabellen visar utfallet, budget och avvikelse i miljoner kronor.

Personlig assistans redovisar för 2023 en negativ avvikelse mot budget om – 13,6 mnkr mot budget. Underskottet härleds till negativa avvikelser mot personalbudgeten samt lägre intäkter än budgeterad nivå. Underskottet består utöver ingående obalansen mellan kostnader och intäkter även av övertidskostnader inom ett antal assistansärenden till följd av komplexiteten i ärendet samt omfattande korttidsfrånvaro bland medarbetarna. Verksamheten har och har haft utmaningar i rekryteringen vilket påverkar kostnadsläget och bedöms fortsätta göra detta under den närmsta tiden bland annat då inskolningar kommer krävas för ny personal. Verksamhetens kostnader är också högre än verksamhetens intäkter på grund av verksamhetens strukturella förutsättningar, så som behov av jourbemanning nattetid. Verksamheten behöver betala högre ersättning för att bemanna nattetid än de intäkter verksamheten har möjlighet att få in på assistansärendet.

På intäktssidan redovisas ett underskott om -1,4 mnkr mot budget för perioden. Fem assistansärenden har avslutats sedan årets början där servicemottagaren antingen bytt utförare eller avlidit. Det har tillkommit nya ärenden under hösten men täcker inte intäktstappet fullt ut, då dessa ärenden genererar lägre ersättning.

Personlig assistans arbetar fortlöpande med att identifiera möjliga åtgärder för att närma sig en ekonomi i balans. Följande åtgärder utöver översynen pågår löpande:

- Bemanningsekonomi – samplanering och samnyttjande av resurser mellan ärenden.
- Jobba efter nya rutiner kring ansökan om "förhöjt timbelopp".
- Översyn av beslut.

Grupp och servicebostad

Grupp- och servicebostad (GoS) får sina intäkter genom en resursfördelningsmodell där varje belagt dygn ersätts och ersättningsnivån varierar beroende på den boende servicemottagarens nivåbedömning av stödbehov. Verksamheten utför en mindre del insatser som beslutats enligt socialtjänstlagen och dessa insatser ersätts genom en rambudget på 4,7 mnkr.

Grupp- och servicebostad har inför 2023 fått effektiviseringsuppdrag på 1 % av sin ersättning, vilket motsvarar ungefär 5,6 mnkr för året. Utöver detta har verksamheten en

ej hanterad obalans från föregående år. Grupp- och servicebostad hade ett prognostiserat underskott vid budgetläggning på 29 mnkr, vilket hanterats administrativt i samband med budgetläggningen då verksamheten behöver redovisa en budget i balans

	Ack December Utfall	Ack December Budget	Ack December Avv. i tkr	Helår Budget
Intäkter	466,5	456,7	9,8	456,7
Personalkostnader	-474,4	-434,7	-39,7	-434,7
Lokalhyror	-1,8	-1,9	0,1	-1,9
Övriga kostnader	-24,7	-24,7	0,0	-24,7
Summa	-34,4	-4,7	-29,7	-4,7

Tabellen visar utfallet, budget och avvikelser i miljoner kronor.

Grupp- och servicebostad redovisar en negativ budgetavvikelse om -29,7 mnkr för 2023. Underskottet härleds helt till personalkostnadsutvecklingen som överstiger budgetutrymmet. Verksamheten budgeterade med ett underskott på -29 mnkr vid årets början och landar därmed på ett årsresultat i paritet med ingående obalans. Planerade effektiviseringsåtgärder har inte kunnat genomföras i önskad takt under sommarmånaderna, men har kunnat hämtas hem till viss del under hösten. Verksamhetens ackumulerade avvikelse fram till delår 2 uppgick till -23 mnkr. Om kostnadsutvecklingen löpte i samma takt året ut hade årets resultat landat på -34,5 mnkr. Det är en förbättring med 5,5 mnkr.

Underskottet förklaras dels av att nyinflyttade brukare uppvisar ett utökat behov av stöd som i sin tur kräver en bemanning som överskrider budgeterade personalresurser. Den höga nivån på korttidsfrånvaron har lett till högre kostnader för både timvikarier och övertid. Budgetavvikelsen härleds även till högre inskolningskostnader då det fortfarande är en viss omsättning på vikarier. Verksamheterna ser även fortsatt ökat behov av att förstärka bemanningen på flera ställen då det varit försämrat mående hos servicemottagare under en längre tid.

Grupp- och servicebostad arbetar kontinuerligt med åtgärder för att nå en ekonomi i balans. Framst avser detta olika insatser inom ramen för bemanningsekonomi men även insatser för att verkställa fler beslut.

- Aktivt arbete med bemanningsekonomi och samplanering med bland annat Daglig verksamhet.
- Aktivt arbete i samarbete med myndighet för att utreda servicemottagare med ev. förutsättning för boendekarriär.
- Aktivt arbete för att effektivisera anvisningsprocessen
- Utöka platser inom befintlig budget.

Boda

Boda är daglig verksamhet som utförs i gruppboenden och ersätts genom samma resursfördelningsmodell som daglig verksamhet. Detta innebär att verksamheten får ersättning för deltagarens planerade närvaro, hel- eller halv dag, utifrån deltagarens

stödbehovsmätning. Verksamheten pågår de flesta dagar året runt, men ersättning ges till verksamheten för vardagar.

	Ack December Utfall	Ack December Budget	Ack December Avv. i tkr	Helår Budget
Intäkter	14,7	15,6	-0,9	15,6
Personalkostnader	-9,5	-11,8	2,3	-11,8
Lokalhyror	-0,3	-0,2	0,0	-0,2
Övriga kostnader	-3,5	-3,6	0,1	-3,6
Summa	1,4	0,0	1,4	0,0

Tabellen visar utfallet, budget och avvikelser i miljoner kronor.

Boda redovisar en positiv budgetavvikelse om 1,4 mnkr. Överskottet beror främst på av lägre personalkostnader än budgeterat. Eftersom samma personal arbetar såväl i Boda som i Grupp- och servicebostad samt att verksamheten bedrivs i samma lokaler är det av vikt att korrigeringar i kostnader görs för att säkerställa att redovisningen blir så korrekt som möjligt. Kostnader som exempelvis sjuklöner belastar alltid Grupp och servicebostad då grundanställningen inte ligger på verksamheten Boda. Intäkterna inom Boda redovisar ett underskott om -0,9 mnkr. Underskottet kan härledas till en tom plats då en servicemottagare har flyttat från gruppboenden.

LSS fritid

LSS-fritid är en ramfinansierad verksamhet som förser och administrerar ersättning till arvoderade uppdragstagare inom insatser så som kontaktperson LSS (Lagen om stöd och service), kontaktfamilj och kontaktperson SoL (Socialtjänstlagen). Verksamheten har även PAN-anställda som utför insatserna ledsagning och avlösning.

	Ack December Utfall	Ack December Budget	Ack December Avv. i tkr	Helår Budget
Intäkter	0,1	0,1	0,0	0,1
Personalkostnader	-34,3	-32,1	-2,2	-32,1
Lokalhyror	-0,2	-0,2	0,1	-0,2
Övriga kostnader	-0,4	-0,4	0,0	-0,4
Summa	-34,8	-32,7	-2,1	-32,7

Tabellen visar utfallet, budget och avvikelser i miljoner kronor.

LSS-fritid redovisar en negativ budgetavvikelse om -2,1 mnkr. Sedan sommaren har LSS-fritid verkställt flera ärenden, vilket även påverkat deras kostnadsbild och de redovisar därför ett underskott för helåret. Underskottet härleds till högre kostnader än förväntat för insatserna Ledsagning och Kontaktfamilj.

Det är myndighetsverksamheten som beslutar om rätten till insats samt dess omfattning, vilket innebär att verksamheten har svårt att påverka kostnaden för arvoden och ersättning till uppdragstagarna. Dock jobbar verksamheten med nedanstående åtgärder för att uppnå en budget i balans:

- Verksamheten har utvecklat och förbättrat uppföljning av utförda ärenden.
- Följer upp och kontrollerar att ärenden som utförs ersätts korrekt.

Daglig verksamhet

Daglig verksamhet (DV) är en intäktsfinansierad verksamhet som får sin ersättning utifrån planerad närvaro för deltagarna, antingen heldag eller halvdag. Ersättningsnivån varierar utifrån servicemottagarens nivåbedömning. Karensavdrag sker om servicemottagaren är frånvarande från planerad närvaro ihållande under 10 dagar.

Daglig verksamhet hade ett prognostiserat underskott vid budgetläggning på -11,6 mnkr, vilket hanterats administrativt i samband med budgetläggningen då verksamheten behöver redovisa en budget i balans.

	Ack December Utfall	Ack December Budget	Ack December Avv. i tkr	Helår Budget
Intäkter	97,2	97,2	0,0	97,2
Personalkostnader	-85,6	-72,9	-12,6	-72,9
Lokalhyror	-14,6	-14,8	0,2	-14,8
Övriga kostnader	-9,5	-9,5	0,0	-9,5
Summa	-12,4	0,0	-12,4	0,0

Tabellen visar utfallet, budget och avvikelse i miljoner kronor.

Daglig verksamhet redovisar ett underskott om -12,4 mot helårsbudgeten. Underskottet beror på högre personalkostnader än vad budgeten ger utrymme för. Här ligger även den obalans som verksamheten gick in med vid årets början.

Daglig verksamhet redovisar en avvikelse om -12,6 mnkr mot personalbudgeten för perioden. Utöver obalansen på 11,1 mnkr vid budgetläggning härleds avvikelsen utökning av personal för att möjliggöra verkställighet, höga kostnader för sjuklöner, timvikarier och inskolning/introduktion då vissa grupper har fortsatt omsättning bland vikarier.

Underskottet mot personalbudgeten förklaras även att det gjorts utökningar i några grupper för att säkra behoven hos deltagarna. För att minska underskottet framgent jobbar grupperna med effektiv resursplanering och ett mer restriktivt förhållningssätt avseende vikarieanskaffning.

Intäkterna enligt resursfördelningsmodellen redovisar ett utfall i linje med budget. Fler nya ärenden har verkställts i befintliga grupper dock har de nya servicemottagarna lägre nivåbedömningar än vad verksamheten bedömer. Det innebär ökade personalkostnader till viss del då många ärendena har behövt förstärkas med personal för att säkerställa arbetsmiljö och kvalitet.

Verksamheten bedömer på kort sikt att allt fler ärenden behöver verkställas genom utökning av personal vilket innebär en ekonomisk påverkan på nämnden. Följande åtgärder genomförs fortlöpande ute i verksamheten:

- Arbetar aktivt med att minska korttidsfrånvaron.

- Vid utökningar av personal ska avstämning göras med verksamhetschef. Gäller både resurser, vikariat och tills vidare anställningar.
- Översyn av avtal och ersättningar.
- Öka andelen företagsanslutna placeringar.
- Fortsätta jobba för att hitta anpassade lokaler, översyn pågår.

Barn- och ungdomsverksamheten

Barn- och ungdomsverksamheten (BUV) är en ramfinansierad verksamhet som primärt får sina intäkter genom en budget vid årets start.

Barn- och ungdomsverksamheten hade ett prognostiserat underskott vid budgetläggning på ca -5 mnkr, vilket hanterats administrativt i samband med budgetläggningen då verksamheten behöver redovisa en budget i balans.

	Ack December Utfall	Ack December Budget	Ack December Avv. i tkr	Helår Budget
Intäkter	1,2	1,1	0,1	1,1
Personalkostnader	-86,5	-79,0	-7,6	-79,0
Lokalhyror	-6,4	-6,5	0,1	-6,5
Övriga kostnader	-5,8	-5,5	-0,3	-5,5
Summa	-97,5	-89,9	-7,6	-89,9

Tabellen visar utfallet, budget och avvikelser i miljoner kronor.

Barn- och ungdomsverksamheten redovisar ett negativ budgetavvikelse om -7,6 mnkr för 2023. Underskottet härleds till högre personalkostnader än budgeterat utrymme.

En av de främsta anledningarna till avvikelserna mot budget beror främst på att man gått in i budgetåret 2023 med en felaktig rambudget som nu justerats i samband med delår 2. Ramen verksamheten tilldelades som ingående budgetram innehöll en tillfällig satsning från 2022 som behövde återföras till KS. Budgetramen har reducerats motsvarande belopp som den tillfälliga satsningen. Satsningen uppgick till 2,4 mnkr.

Verksamheten har även fått kostnadsdrivande ärenden under året som det inte budgeterats för. Det finns två fritidsbeslut som verkställt under korttidsverksamheten, varav ett ärende kräver dubbelbemanning. Verksamheten har även startat upp en ny fritidsverksamhet från juli månad som inte har kompenserats med budgetmedel för driften. Det innebär en volymökning som hanterats inom befintlig budgetram. För att komma i närmare en ekonomi balans genomförs följande effektiviseringsåtgärder:

- Aktivt arbete med planering och samnyttjande av resurser
- Kombinerade tjänster mellan korttidsverksamhet och fritidsverksamhet
- Överanställningar för minskning av övertid och fastanställningar i stället för långtidsvikariat

Myndighet

Myndighet är en ramfinansierad verksamhet. Verksamheten består av LSS-handläggare och ett samordningsteam som utreder och fatta beslut enligt gällande lagstiftning inom LSS och SoL.

	Ack December Utfall	Ack December Budget	Ack December Avv. i tkr	Helår Budget
Intäkter	0,1	0,1	0,0	0,1
Personalkostnader	-18,6	-19,5	0,9	-19,5
Lokalhyror	-0,2	-0,6	0,3	-0,6
Övriga kostnader	-1,5	-2,4	0,8	-2,4
Summa	-20,2	-22,3	2,1	-22,3

Tabellen visar utfallet, budget och avvikelser i miljoner kronor.

Myndighetsverksamheten redovisar ett överskott om 2,1 mnkr mot budget för år 2023. Det positiva resultatet förklaras dels av att en del tjänster varit vakanta, dels att verksamheten haft ett antal långtidssjukskrivningar som man inte tillsatt med vikarier.

För att kunna möta tillflödet av nya ansökningar samt genomföra översyn av befintliga beslut inom Personlig assistans och Grupp- och servicebostad utökar verksamheten med fler handläggare inom LSS och SoL. Åtgärden syftar även till att upprätthålla en kvalitativt och rättssäker process.

Socialpsykiatrin

Socialpsykiatrin är en intäktsfinansierad verksamhet från att tidigare varit ramfinansierad. Resursfördelningsmodellen består av fem delmodeller, där verksamheten får en ersättning varje månad utifrån antalet beslut inom de olika insatserna. Socialpsykiatrin tillhandahåller grupp och servicebostad för servicemottagare med beslut enligt LSS eller SoL, boendestöd, omsorg, service och sysselsättningsverksamhet. De fem delmodellerna som verksamheten får ersättning för är; boende, boendestöd, omsorg, service och sysselsättning.

Socialpsykiatrin har inför 2023 fått effektiviseringsuppdrag på 1 % av sin ersättning, vilket motsvarar ungefär 1,7 mnkr för året. Utöver generella effektiviseringskravet gjordes en revidering av ersättningsmodellens ersättningsnivå. Inför 2023 räknas priset ned med ytterligare 3,0 mnkr

	Ack December Utfall	Ack December Budget	Ack December Avv. i tkr	Helår Budget
Intäkter	163,8	161,2	2,7	161,2
Personalkostnader	-129,8	-128,9	-1,0	-128,9
Lokalhyror	-0,6	-0,2	-0,3	-0,2
Övriga kostnader	-32,6	-32,1	-0,5	-32,1
Summa	0,9	0,0	0,9	0,0

Tabellen visar utfallet, budget och avvikelse i miljoner kronor.

Socialpsykiatrin redovisar en positiv budgetavvikelse om 0,9 mnkr för året. Nivåhöjningar samt fler verkställda ärenden under året har ökat intäkterna och bidragit till den positiva avvikelsen för verksamhetsområdet.

Verksamheten redovisar ett underskott om -1 mnkr mot periodiserad personalbudget. Avvikelsen beror främst på att man utökat med en heltidstjänst som det inte budgeterats för vid årets början. Utökningen genomfördes för att kunna möta kravet på 11-timmars dygnsvila från 1 november. Avvikelsen förklaras även att en servicemottagare har fortsatt behov av dubbelbemanning dygnet runt, men där ersättningen inte ger täckning för resurserna.

Kostnader för kurser och konferenser samt utfall för larm och bevakning redovisar högre utfall än budgeterad nivå, sammantaget redovisas ett underskott om -0,5 mnkr under kontogrupp Övriga kostnader.

Köpkraft

Köp av Bostad med särskild service

Köp av Bostad med särskild service är ett samlingsbegrepp som innefattar insatser för målgrupperna vuxna och barn/ungdom inom LSS och Socialpsykiatrin, avseende insatserna bostad med särskild service, särskilt boende, korttidsboende, korttidstillsyn och korttidsvistelse. Det innefattar både den interna köpkraften och resursfördelningsmodellen för bostad med särskild service, samt externa köp och sälj av platser.

Köp av externa platser visar underskott med 9,7 mnkr mot budget och består av flera orsaker. Den största avvikelser rör externa köp av externa LSS-platser, som gör ett underskott med 5,3 mnkr. Till del beror det på ombedömningar och förskjutningar till högre stödbehovsnivåer, men också på en underskattning av budgetbehov från föregående års volym- och kostnadsökning. Antalet externa köpta placeringar inom framför allt LSS har vuxit stort under den senaste fyraårsperioden. Från runt 40 under 2020 till runt 60 under 2023. Även kostnaderna har ökat från ca 40 mnkr till ca 70 mnkr, vilket också inkluderar indexökningarna. Jämfört med delår 2 är det en försämring med 4,9 mnkr.

Gällande externt köpta SoL-platser så skedde utökningar med tre nya placeringar under slutet av 2022 och början av 2023, som ej var budgeterade för, med en effekt på 2,2 mnkr. Vidare har kostnaden för externt köpta dagliga verksamhetsinsatser ökat och ger ett underskott med 1,1 mnkr.

För posterna inom köp av verksamhet inom LSS (BUV), såsom köp och sälj av boende, korttidsvistelse och korttidstillsyn har visar ett underskott med ca 0,8 mnkr, vilket är en försämring mot delår 2 med ca 2,4 mnkr. Försämringen utgörs av ett par utökningar av externt köpta bostadsplaceringar inom Barn och unga, samt en avslutad såld plats. För övriga poster finns enbart mindre över- och underskott.

Köp och sälj av bostäder med särskild service	Ack	Ack	Ack	Helår Budget
	December Utfall	December Budget	December Avv. i tkr	
Köp/Sälj bostäder Intern regi	-461,3	-463,8	2,5	-463,8
Köp/Sälj bostäder Extern platser	-105,4	-95,8	-9,7	-95,8
Summa	-566,7	-559,6	-7,1	-559,6

Tabellen visar utfallet, budget och avvikelse i miljoner kronor.

Utfallet av köpkraft avseende internt utförande visar ett överskott med 2,5 mnkr. I budget 2023 fanns förstärkningar gällande volymökningar och nivåförskjutningar, samt utrymme för delårseffekt av öppnade av nya gruppboendestäder. Några fler (ca 5st) serviceboendestadsplatser har tillskapats inom befintlig regi under året, men inga nya grupp- eller serviceboendestäder öppnade under 2023, varför ett överskott i köpkraften är rimlig.

Köp av Socialpsykiatri

Köp av Socialpsykiatri	Ack	Ack	Ack	Helår Budget
	December Utfall	December Budget	December Avv. i tkr	
Socialpsykiatri	-143,7	-136,4	-7,3	-136,4
Summa Köp av Socialpsykiatri	-143,7	-136,4	-7,3	-136,4

Tabellen visar utfallet, budget och avvikelse i miljoner kronor.

Socialpsykiatrin gick i gång med resursfördelningsmodeller från oktober 2021 och ersätts för varje individ med beslutad insats inom boendestöd, omsorg, service och sysselsättning. För insatser inom boende ersätts utföraren efter belagda dygn. Samtliga insatser förutom sysselsättning är bedömda efter individernas behov. Årsbokslutet för köp av socialpsykiatriens verksamheter visar på ett underskott med ca 7,3 mnkr, vilket är en försämring mot delår 2 med 4,7 mnkr. Större delen av underskottet beror på ökade kostnader i modellen för särskilt boende med 4,5 mnkr. Där förklaras ca

3,7 mnkr av nivåförskjutningar till en högre behovsnivå, och övrig avvikelse kopplat till ökade kostnader för tomtygnsersättning. Modellen för boendestöd redovisar ett underskott med 1,5 mnkr. Detta beror på ett högre antal individer än budgeterat, en nettoökning med 20–25 individer under andra halvåret, samtidigt som fler antal individer bedöms till de högre stödbehovsnivåerna. Vad gäller kostnader för skadegörelse, samt kommande kostnader för kundförluster på förra årets kundfordringar för skadegörelse har fallit ut betydligt högre än budgeterat, underskottet uppgick till 1,1 mnkr. Flera av förändringarna kopplat till köpkraften skedde under andra halvåret, vilket gjorde att underskotten undervärderades i andra delårsrapporten.

Personlig assistans

Köp av Personlig assistans	Ack	Ack	Ack	Helår Budget
	December Utfall	December Budget	December Avv. i tkr	
Personlig assistans, 20 första timmar	-72,3	-71,7	-0,6	-71,7
Personlig assistans, intern utförare	-19,3	-21,8	2,4	-21,8
Personlig assistans, extern utförare	-72,6	-70,7	-1,9	-70,7
Summa Köp av Personlig assistans	-164,2	-164,1	-0,1	-164,1

Tabellen visar utfallet, budget och avvikelse i miljoner kronor.

Köpkraften för personlig assistans innefattar både kostnader för beslutade insatser fattade av Försäkringskassan (20 första timmarna), samt kommunens egna assistansärenden. Bokslutet för 2023 redovisar ett mindre underskott med 0,1 mnkr.

Avvikelser i köpkraften i fördelningen mellan intern och extern utförare beror på att den kommunala utföraren tappat några LSS-ärenden som övergått till assistans från FK, samtidigt som kostnaderna för sjuklöner ökat något mer än budget, samt mindre ökningsar för extern utförare och kostnader för de 20 första timmarna.

Valfrihet, LOV

	Ack	Ack	Ack	Helår Budget
	December Utfall	December Budget	December Avv. i tkr	
Köp Daglig verksamhet	-134,4	-124,2	-10,2	-124,2
Habiliteringsersättning	-4,0	-4,0	0,0	-4,0
Summa	-134,4	-124,2	-10,2	-124,2

Tabellen visar utfallet, budget och avvikelse i miljoner kronor.

Helårsutfallet för köp av Daglig Verksamhet visar på ett underskott med 10,2 mnkr, vilket är en försämring med 3,6 mnkr i jämförelse med delår 2. I budgeten för 2023 fanns medräknat enbart en mindre volymökning på ca 0,5 mnkr jämfört med 2022, utifrån att det redan fanns överskott i köpkraften innevarande år. Avvikelserna i utfallet visar att volym- och kostnadsökningen varit betydligt över förväntad nivå.

Sett ur ett flerårsperspektiv har kostnaderna för daglig verksamhet beräknats ha ökat med drygt 54 mnkr sedan 2015 vilket förklaras av framför allt fler individer med beviljad insats. Sedan 2015 har nettoökningen av individer med planerad närvaro ökat med ca

145 individer, vilket ger en genomsnittlig ökning på ca 20 deltagare årligen. Mellan 2022 och 2023 ökar antalet deltagare med nio procent, vilket är ovanligt mycket. Totalt finns närmare 710 unika aktiva deltagare totalt i de dagliga verksamheterna. Antalet individer utan planerad närvaro har samtidigt minskat sedan drygt ett år tillbaka och ligger nu på i genomsnitt 11 per månad. För daglig verksamhet finns ett flertal faktorer som påverkar volymen och därmed kostnaden. Det är antalet aktiva deltagare, genomsnittligt antal planerade dagar per deltagare, storleken på karensavdraget, andelar heldagar kontra halvdagar och slutligen hur deltagarnas stödbehovsbedömningar varierar över tid, dessa faktorer påverkar både var för sig och tillsammans.

Främsta förklaringen till årets underskott är att antalet deltagare som deltar i den dagliga verksamheten ökar mer än budgeterat, samtidigt som att andelen som deltar heldagar ökar. Sett i relation till halvdagar ligger andelen strax över 80 procent, vilket är den högsta hittills. Ökningen av fler deltagare samt förskjutningen till heldagar beräknas påverka utfallet med minst 8 mnkr.

Karensavdraget har haft en minskande trend allt sedan pandemins slut och har minskat ytterligare under 2023, den procentuella minskningen jämfört med 2022 motsvarar ca 2 mnkr i effekt. Förändringar av stödbehovsnivåerna påverkar också kostnadsutvecklingen, men nettoeffekten för 2023 bedöms låg, ca 0,5 mnkr. Antalet närvarodagar per deltagare har minskat marginellt under året.

Antalet platser hos externa utförare har vuxit stort under de senaste två åren, från knappt 100 i mars 2021, till runt 155 i december 2023. Det innebär att andelen deltagare som valt extern utförare är runt 22 procent. I utgången av 2023 finns fyra valbara externa utförare.

Statsbidrag

Statsbidrag	Ack December Utfall	Ack December Budget	Ack December Avv. i tkr	Helår Budget
Flyktingbidrag	1,9	5,3	-3,4	5,3
Statsbidrag	16,2	13,3	3,0	13,3
Summa Statsbidrag	18,1	18,5	-0,4	18,5

Tabellen visar utfallet, budget och avvikelser i miljoner kronor.

Funktionsstödsnämndens budget är till en mindre del finansierad av externa intäkter i form av återsökning av statsbidrag. Det gäller dels kompensation för kostnader för flyktingar som verksamheterna haft, dels återsökning av moms för köpt verksamhet, samt för vissa lokalkostnader. I bokslutet redovisar statsbidrag underskott mot budget med 0,4 mnkr. Det beror på lägre intäkter för återsökning av migrationskostnader. Handläggningen från Migrationsverket har fördröjts och innebära att viss del av intäkterna kommer först nästa år. Dock har nivåerna minskat då flera individer blivit svenska medborgare, flyttat eller avslutat sina insatser. På sikt förväntas denna post minska ytterligare. Återsökningen av statsbidrag för köpt verksamhet samt lokalkostnader har dock ökat, detta med anledning av ökade volymer och därmed kostnader för posterna.

Kostnader för utskrivningsklara eller särskild avgift

Nämndens kostnader för särskild avgift, gäller de ärenden där det utdöms viten för ärenden som inte verkställts inom skälig tid, enligt tillsynsmyndigheten IVO. Kostnaden

uppgick till 1,1 mnkr, vilket är en förbättring mot prognos 2 med ca 0,4 mnkr. Flera ärenden är dock inte avgjorda i förvaltningsrätten ännu, varför mer kostnader är att förvänta under 2024. Funktionsstödsnämnden har dock beviljats tillfälligt budgetanslag om 1 mnkr från kommunstyrelsen för att möta kostnaderna.

Hyror

Köpkraften inom hyror innefattar samtliga kostnader för lokaler inom grupp- och servicebostäder inom BMSS och socialpsykiatri, samt i de fall en bostad står tom (tomhyra). Prognosen indikerar ett underskott på knappt 1,5 mnkr. Utredning pågår för att utreda en hyreskostnad som inte budgeterats för. Övriga avvikande poster är ökade kostnader för tomhyror och för el.

4.2 Intäkt- och kostnadsutveckling

Kontogrupp	2022		2022 Förbr%	2023		2023 Förbr%	Förändr 2022-2023	Förändr % 2022-2023
	Bokslut	Budget		Budget	Ack utf december			
Intäkter	826,6	809,9	67%	855,8	868,8	102%	42,3	5%
Personalkostnader	-855,4	-819,8	68%	-856,3	-928,7	108%	-73,4	9%
Lokalhyror	-64,8	-63,3	67%	-72,9	-73,2	100%	-8,3	13%
Övriga kostnader	-1 051,9	-1 037,0	101%	-1110,4	-1136,4	102%	-84,6	8%
Summa	-1145,5	-1110,2	103%	-1183,8	-1269,5	107%	-1248,3	11%

Intäktssidan har ökat mellan åren 2022 och 2023 vilket beror på utökning av platser på gruppboende inom Socialpsykiatri, bostäder med särskild service inom LSS samt ett högre deltagande i daglig verksamhet. Nämnden bedriver en personalintensiv verksamhet och personalkostnaderna är därför en av de större kostnadsposterna. Nämndens personalkostnader har ökat med 9 procent mellan åren, vilket hänger främst ihop med att Myndighet flyttat från Kommunledningen till Funktionsstödsnämnden i samband med omorganisationen 2023. Kostnadsutvecklingen förklaras även bland annat av ökad andel timavlönande inom det interna utförandet samt brist på ändamålsenliga lokaler inom Daglig verksamhet då det behövs utökas med personal för att möjliggöra verkställighet. Under övriga kostnader tillkommer köp av huvudverksamhet, det vill säga köpkraften från tidigare Programnämnd. Det förklaras till störst del ökningen mellan åren 2022 och 2023. Kostnaden för lokalhyror har ökat då hyror för grupp- och stödboenden avseende Socialpsykiatri och Grupp- och servicebostad från Programnämnden ligger från 2023 budgeterat på Funktionsstödsnämnden.

4.3 Ekonomiskt resultat per verksamhet

(verksamhetsindelning enligt SCB:s RS-kod¹)

Tabellen nedan redovisar resultat samt helårsprognos utifrån den gällande verksamhetsindelningen under Funktionsstödsnämndens ansvar. Förändring i resultatet mot föregående år beror till störst del av organisationsförändringen vid årsskiftet, där delar av tidigare Programnämnd Social välfärd och myndighetsutövningen tillkommit från 1 januari 2023.

Verksamhetsgrupp	2022 Bokslut	Ack December Utfall	Ack December Budget	Ack December Avv. i tkr	Ack December Förb i %	Helår Innev. Progn	Förändring % 2022 och 2023
100 Politisk verksamhet	-1,0	-1,5	-1,0	-0,5	145%	-1,4	49%
510 Hemvård ordinärt boende	-0,8	-0,5	-0,4	-0,1	119%	-0,5	-38%
511 Särskild boende	-7,2	-10,7	-8,6	-2,2	125%	-10,1	50%
519 Övrig äldreomsorg	-2,0	-2,2	-1,3	-0,9	169%	-1,7	9%
520 Personlig assistans	-164,6	-168,6	-166,5	-2,1	101%	-165,8	2%
521 LSS Boende	-656,5	-723,6	-709,4	-14,2	102%	-713,3	10%
522 LSS Övrigt	-254,1	-295,3	-232,7	-62,5	127%	-290,6	16%
540 Övrigt funktionshindrade	-62,0	-68,4	-65,1	-3,3	105%	-66,6	10%
561 Barn och ungdomsvård	5,5	5,5	5,5	0,1	101%	5,9	1%
900 Övrig verksamhet	-2,7	-4,2	-4,3	0,1	98%	-4,1	58%
	-1 145	-1 270	-1 184	-85,7	107%	-1 248	11%

4.4 Investeringar

Investeringar – inventarier

Verksamhet	Helår Budget	Ack December Utfall	Ack December Avv. i tkr	Helår Innev. Progn
Personlig assistans	-0,1	0,0	0,1	0,0
Grupp- och servicebostad + Boda	-0,5	-0,5	0,0	-0,1
Daglig verksamhet	0,0	-0,1	-0,1	-0,5
Barn- & Ungdomsverksamhet	-0,1	-0,1	0,0	0,0
Socialpsykiatri	-0,1	-0,1	0,0	-0,1
Funk gemensamt	-1,4	0,0	1,4	0,0
Summa	-2,3	-0,8	1,4	-0,7

Funktionsstödsnämnden tilldelades för 2023 en investeringsram om 2 254 tkr. Investeringsramen planeras användas för utbytesinvesteringar, inventarier och annan utrustning som behövs för start av nya verksamheter, lagkrav, lokalanpassningar, investeringar till följd av digitalisering och välfärdsteknologi och inköp av hjälpmedel för servicemottagarna.

5. Fem år i sammandrag

Fem år i sammandrag	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023
Befolkning					
Totalt antal invånare, Örebro kommun	155 696	156 381	156 888	158 057	159 050*
- kvinnor	78 468	78 785	79 040	79 669	80 129*
- män	77 228	77 596	77 848	78 388	78 921*
Anställda					
Antal tillsvidareanställda, årsarbetare	1337	1434	1316	1429	1464
- män %	24,8	25,9	26	27	26
- kvinnor %	75,2	74,0	73,9	73	74
Antal visstidsanställda, årsarbetare	97	80	67	111	83
- män	35	35	24	35	28
- kvinnor	65	48	43	76	55
Antal timavlönade, totalt årsarbetare	327	342	268	374	355
- varav män	109	112	86	120	108
-varav kvinnor	217	230	182	255	247
Arbets tid					
Genomsnittlig sysselsättningsgrad, %	96,9	97,2	97,5	98,1	98,5
- kvinnor	96,6	97	97,3	97,9	98,3
- män	97,7	97,7	97,9	98,7	99
Organisationsutveckling					
Antal intraprenader	1	1	1	1	1
Antal klagomål, antal registrerade	38	30	28	28	46

Fem år i sammandrag ¹	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023
Antal unika personer inom stöd till personer med funktionsnedsättning enligt LSS*	1369	1380	1398	1421	1447
- varav män %	56	58	57	58	58
- varav kvinnor %	44	42	43	42	42
Antal unika personer inom stöd till personer med funktionsnedsättning enligt SoL*	830	784	860	888	918
- varav män %	53	52	52	52	52
- varav kvinnor %	47	48	48	48	48
Antal personer med personlig assistans	54	53	53	49	45
- varav män %	37	40	38	45	41
- varav kvinnor	63	60	62	55	59
- med statlig assistansersättning (LASS)	30	30	27	21	22
- utan statlig assistansersättning	24	23	26	28	23
Varav timmar	558	427	432	472	276
Antal personer med bostad för vuxna, enligt LSS, (platser)	486	486	496	504	503
- varav män %	58	58	58	57	58
- varav kvinnor %	42	42	42	43	42
- därav vuxna inom Socialpsykiatri (antal)	38	38	37	37	38
Personer, bostad för vuxna; SoL	31	43	43	51	48
- varav män %	75	72	67	71	68
- varav kvinnor %	25	28	33	29	32
Bostäder för barn och ungdom, LSS (platser)	9	9	7	5	6
- varav män %	56	56	57	60	50
- varav kvinnor %	44	44	43	40	50
Antal personer med boendestöd; SoL	658	657	683	881	697
- varav män %	51	52	52	51	51
- varav kvinnor %	49	48	48	49	49
- varav Socialpsykiatri (antal)	625	628	653	653	668
Antal personer med korttidsvistelse; LSS	138	156	167	176	185
- varav män %	59	61	61	61	64
- varav kvinnor %	41	39	39	39	36

¹ Statistiken är hämtad ut kommunens verksamhetssystem. Om förändringar görs efter att statistikuttagen gjorts inkluderas inte de i statistiken. Verksamheten arbetar med att säkerställa att verkställande och avslut av insatser görs så snart som möjligt efter förändringen men detta påverkar även möjligheten till dokumentation.

Fem år i sammandrag	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023
Antal personer med korttidstillsyn, enligt LSS	70	77	83	82	98
- varav män %	63	65	63	63	63
- varav kvinnor %	37	35	37	37	37
Antal personer med daglig verksamhet, enligt LSS	539	555	517	516	523
- varav män %	53	54	52	55	55
- varav kvinnor %	47	46	48	46	45
Personer med dagverksamhet, enligt SoL	146	149	169	186	189
- varav män %	54	54	56	53	52
- varav kvinnor %	46	46	44	47	48
Personer med ledsagarservice, LSS	311	278	265	241	287
- varav män %	55	57	56	54	52
- varav kvinnor %	45	43	44	46	48
Personer med avlösarservice, LSS	90	104	132	110	120
- varav män %	52	58	58	63	59
- varav kvinnor %	48	42	42	37	41
Personer med kontaktperson, LSS	474	475	466	436	432
- varav män %	53	54	55	54	55
- varav kvinnor %	47	46	45	46	45
Personer med kontaktperson, SoL	48	52	53	60	56
- varav män %	42	48	43	39	39
- varav kvinnor %	58	52	57	61	61
Antal personer med insats HSE	519	604	538	566	566
- varav män %	59	58	59	58	58
- varav kvinnor %	41	42	41	42	42
Antal personer med insats av SSK	514	544	534	550	549
- varav män %	59	58	59	58	59
- varav kvinnor %	41	42	41	42	41
Antal personer med insats av AT	61	60	61	96	108
- varav män %	54	56	61	54	57
- varav kvinnor %	46	44	39	46	42

Bilaga 1 Beslutade åtgärder

Tabell: Beslutade åtgärder

Beslutad åtgärd 1	Besluts-datum	Diarie-nummer	Prognos effekt under året, mnkr	Beräknad total effekt, mnkr	Hittills uppnådd effekt, mnkr	Beskriv förväntad effekt
Genomlysning av personlig assistans.	<YYMMDD>	<NN XX/YYYY>				Förväntad effekt är att besluten är aktuella och att den utförda assistansen överensstämmer med beslutet. Att det är rätt beslut så att det blir statlig ersättning i stället för kommunal ersättning i de beslut där det är möjligt.
Kommentar: Personlig assistans har haft ett ekonomiskt negativt resultat i flera år och resultatet har försämrats. Det är oklart i vilka delar som orsakar det negativa resultatet och en genomlysning av hela processen inklusive ekonomiska styrmodeller är nödvändig. Personlig assistans hade ett underskott på ca 10 miljoner 2022. Tjänstemannabeslut att genomlysna verksamheten för att uppnå målet om budget i balans.	Den förväntade effekten har börjat synas men då processen tar lång tid och en del av effekten beror på om Försäkringskassan beviljar begärd ersättning är det oklart hur stor effektiviseringspotential som finns innan genomlysningen är klar och effekterna kommer att synas löpande under kommande år.					
Beslutad åtgärd 2	Besluts-datum	Diarie-nummer	Prognos effekt under året, mnkr	Beräknad total effekt, mnkr	Hittills uppnådd effekt, mnkr	Beskriv förväntad effekt
Se över processen från myndighetsbeslut till verkställighet för att öka beläggningsgraden och därigenom verkställa fler beslut.						Förväntad effekt är att öka beläggningsgraden på BMSS (Boende med särskild service) och verkställa fler beslut med befintliga resurser.
Kommentar: Processen är otydlig och beskrivs som tidskrävande vilket leder till att det står lediga lägenheter tomma under perioder samtidigt som förvaltningen får betala för externa platser. Tjänstemannabeslut att genomlysna verksamheten för att uppnå målet om budget i balans.	Den förväntade effekten är att behovet av att köpa boendeplatser hos externa bolag minskar samt verkställa beslut fortare för att undvika vite vilket får en ekonomisk effekt. Förväntad effekt är 3 – 5 platser på årsbasis och den ekonomiska effekten blir 3 – 7 miljoner beroende vilka servicemottagare som är aktuella.					

	Besluts- datum	Diarie- nummer	Prognos effekt under året, mnkr	Beräknad total effekt, mnkr	Hittills uppnådd effekt, mnkr	Beskriv förväntad effekt
Beslutad åtgärd 3						
Andel timavlönade ska inte överstiga 15 procent av den arbetade tiden						Förväntad effekt i att minska andelen timavlönade inom Funktionsstöd till 15% är minskade kostnader med ca 26 mnkr. Samt förväntas det att stärka kvaliteten och öka tryggheten för servicemottagarna.
Kommentar: Fram till delår 2 2023 har 1 682 unika personer arbetat som timavlönade vikarier inom Funktionsstödsområdet. Andel timavlönade av den totalt arbetade tiden timmar som utförts av timavlönade är 18,9 %, vilket motsvarar 355 helårsarbetare. Lönekostnaden för timavlönade fram till delår 2 2023 är ca 75 mnkr (lön inkl. PO). På helår prognostiseras 128 mnkr. Tjänstemannabeslut att genomlysna verksamheten för att uppnå målet om budget i balans.						
Beslutad åtgärd 4						
Fler platser på bostad med särskild service						Verkställa fler beslut och därigenom minska risken för sanktionsavgifter.
Kommentar: Fler boendeplatser inom egen regi. Ansvariga politiker har tagit beslut om att bygga fler bostäder med särskild service kommande år för att möta en ökad efterfrågan.						Den förväntade effekten är att fler beslut verkställs vilket minskar risken för sanktionsavgifter för ej verkställda beslut. Under 2023 betalade nämnden 1,016 mnkr i sanktionsavgifter för ej verkställda beslut. Den ekonomiska effekten blir att summan för sanktionsavgifter minskar. Två nya bostäder är klara under 2024 och ytterligare bostäder kommer färdigställas följande år.
Beslutad åtgärd 5						
Effektivisera anvisningsprocessen av bostäder inom grupp-och servicebostad						Verkställa fler beslut med befintlig budget och därigenom minska antalet tomma lägenheter.

Kommentar: Minska antalet tomma platser		Den förväntade effekten är ökad beläggingsgrad samt minska nämndens tomhyror. Ekonomisk effekt ingår i åtgärd 2.				
Beslutad åtgärd 6	Besluts-datum	Diarie-nummer	Prognos effekt under året, mnkr	Beräknad total effekt, mnkr	Hittills uppnådd effekt, mnkr	Beskriv förväntad effekt
Översyn av avtal och ersättningar för insatsen Daglig verksamhet						Förväntad effekt är att genom att minska ökningen av ersättning i nivå 1-5 och fördela om detta utrymme till nivå 6-7 så ersätts verksamheten som erbjuder stöd i dessa stödbehovsnivåer mer rättvist.
Kommentar: Behovet av daglig verksamhet har förändrats sedan LOV infördes och ersättningsmodellen behöver justeras efter de nya förutsättningarna.		Kostnaderna för Daglig verksamhet i de olika nivåerna skiljer sig markant och nuvarande system saknar incitament för att få privata utförare enligt LOV att erbjuda DV för de högre nivåerna. Genom att minska ökningen i nivå 1-5 och fördela om detta utrymme till nivå 6-7 så ersätts verksamheten mer rättvist.				
Beslutad åtgärd 7	Besluts-datum	Diarie-nummer	Prognos effekt under året, mnkr	Beräknad total effekt, mnkr	Hittills uppnådd effekt, mnkr	Beskriv förväntad effekt
Öka andelen företagsanslutna placeringar inom Daglig verksamhet						Förväntad effekt verkställa fler beslut för insatsen Daglig verksamhet med lägre kostnader och samtidigt minska på kösituationen.
Kommentar: Verkställa fler beslut med lägre kostnader		Företagsanslutna placeringar innebär en lägre kostnad per verkställt beslut då kommunen inte betalar lokalhyra för platsen. Den förväntade ekonomiska effekten beror på vilka lokaler som verksamheten kan lämna och när effekten kommer beror på de aktuella lokalernas hyresavtal.				
Beslutad åtgärd 8	Besluts-datum	Diarie-nummer	Prognos effekt under året, mnkr	Beräknad total effekt, mnkr	Hittills uppnådd effekt, mnkr	Beskriv förväntad effekt
Kombinerade tjänster mellan korttidsverksamhet och fritidsverksamhet						Effekten av kombinerade tjänster att det ger möjlighet till heltid för medarbetare men samtidigt minskning av årsarbetare och en effektivare resursanvändning när verksamheten kräver personal dygnet runt. Exempelvis kommer en

						medarbetare kunna jobba som fritidsassistent 80% av sin tjänst och resterande 20% på korttidsverksamheten.
Kommentar: Kunna tillgodose barnens behov utan utökning av budget.	Barn- och ungdomsverksamheten har kostnadsdrivande förändringarna som är så omfattande att det ökade behovet inte kan finansieras inom budgetramen. Där komplexiteten i ärendena kräver en hög bemanning för att kunna tillgodose barnens behov.					
Beslutad åtgärd 9	Besluts-datum	Diarie-nummer	Prognos effekt under året, mnkr	Beräknad total effekt, mnkr	Hittills uppnådd effekt, mnkr	Beskriv förväntad effekt
Översyn av schemaläggning						Effekten av översyn av scheman förväntas vara stor både på kort och medellång sikt. Åtgärden hänger ihop med åtgärd 3 och 8 men avser hela område funktionsstöd..
Kommentar: Använda utbildad personal på ett effektivt sätt för att nyttja kompetensen där det finns ett behov.	Samtliga verksamheter som bedriver dygnet runt verksamheter har haft kostnadsökningar på grund av förändrad dygnsvila. Det finns ökat behov av samplanering för att uppnå ett bättre resursanvändande vilket möjliggörs när den geografiska indelningen ändras.					

Totalt nämnd	2 254	870	1 384	0	0	
Anslag som önskas flyttas längre fram i tiden än nästa budgetår, dvs. i plan, prioriteras med hänsyn till nya ekonomiska förutsättningar i den ordinarie budgetprocessen.						
Budgetekonom och controller ser till att dessa anslag, som föreslås för kommande år, beaktas i underlaget till nästa års budget och plan.						